

EUROPA DLA AKTYWNYCH

KWARTALNIK FRSE NR 10 – ZIMA 2012/2013 – ISSN 2082-2375 – NAKŁAD 6 TYS. EGZ.

Jak miś
zmienił szkołę
w Żaganiu s. 5

Stypendium SCIEX:
wykorzystana
szansa s. 7

Przygotujmy się
na zmieniający się
świat s. 13

YES Europe zamiast Erasmusa?

WYDARZENIE Komisja ds. Edukacji i Kultury Parlamentu Europejskiego chce zmienić nazwę programu z „Erasmus dla wszystkich” na YES Europe. Każdy rząd będzie mógł sam zdecydować, czy zarządzanie nowym programem powierzy jednej agencji czy kilku

Krzysztof Szwałek
redaktor „Europy dla Aktywnych”
✉ redakcja@eurodesk.pl

Komisja ds. Edukacji i Kultury Parlamentu Europejskiego zaproponowała poprawki do przedstawionego przez Komisję Europejską projektu nowego programu na rzecz edukacji, młodzieży i sportu. Europosłowie chcą m.in. zmienić nazwę inicjatywy z „Erasmus dla wszystkich” na YES Europe.

Projekt zakłada połączenie dotychczasowych programów UE poświęconych edukacji, szkoleniom i młodzieży z programem Erasmus, przeznaczonym dla studentów. Budżet przedsięwzięcia w latach 2014-2020 wyniesie ma 18 mld euro, dzięki czemu okazję do wyjazdu za granicę w celach edukacyjnych oraz do rozwijania współpracy będzie miało jeszcze więcej osób niż dotychczas.

Poza zmianą nazwy programu członkowie Komisji PE w przyjętym raporcie zaproponowali m.in. większe uszczegółowienie rozporządzenia, uproszczenie procedury przyznawania grantów oraz zwiększenie minimalnych alokacji budżetowych. Europosłowie poparli też utworzenie instrumentu gwarantowania kredytów zaciąganych przez studentów studiów magisterskich. Jeśli ten instrument powstanie, studenci będą mogli ubiegać się o pożyczki objęte poręczeniem pod warunkiem, że okres

Projekt programu z poprawkami Komisji PE ma być głosowany w najbliższych tygodniach

zagranicznych studiów będzie wynosił od jednego do dwóch lat. Komisja PE zasugerowała, by w tym pierwszym przypadku kredyt wynosił do 12 tys. euro, a w tym drugim – do 18 tys. euro. W raporcie podkreślono jednak, że ta inicjatywa raczej uzupełni aktualne mechanizmy wsparcia finansowego dla studentów niż je zastąpi.

Komisja PE zaproponowała również, by działania podejmowane w ramach nowego programu, skierowane bezpośrednio do młodzieży, były finansowane z wydzielonego budżetu, a struktura inicjatywy opierała się na trzech rozdziałach poświęconych młodzieży, edukacji i szkoleniom oraz sportowi. Europosłowie chcą też, by

UE w dalszym ciągu wykorzystywała nazwy dotychczas istniejących programów, i tak: Erasmus ma obejmować działania związane z mobilnością w szkolnictwie wyższym, Grundtvig – z kształceniem dorosłych, Leonardo da Vinci – z edukacją zawodową i szkoleniami zagranicznymi, Comenius – z edukacją szkolną, a „Młodzież

w działaniu” – z edukacją pozaformalną wśród młodych ludzi.

Zdaniem Komisji PE sposób dysponowania budżetem oraz procedury administracyjne powinny zostać zmodyfikowane, by w jeszcze lepszy sposób wykorzystywać środki zaproponowane przez Komisję Europejską na najbliższe siedem lat. Ich suma przekracza 18 mld euro, z czego ponad miliard pochodzić będzie z różnego rodzaju zewnętrznych programów współpracy – nowy program ma być bowiem otwarty na kooperację z krajami trzecimi. Komisja PE proponuje, by minimalne wydatki na edukację i szkolenia wyniosły 83,4 proc. budżetu, młodzieży – 8 proc., a sportu – 1,8 proc.

Poprawki Komisji PE zakładają, że programem administrować będą narodowe agencje w poszczególnych krajach. Europosłowie opowiedzieli się za tym, by każdy rząd mógł sam zdecydować, czy zarządzanie programem powierzy jednej agencji czy kilku.

Projekt programu z poprawkami Komisji PE będzie w najbliższych tygodniach głosowany podczas sesji plenarnej Parlamentu Europejskiego. Następnie rozpocznie się kolejna tura negocjacji z Komisją Europejską oraz Radą Unii Europejskiej ds. edukacji, młodzieży, kultury i sportu. ✪

Więcej informacji na stronie:
✉ www.europarl.europa.eu

W NUMERZE

MŁODZIEŻ POD LUPĄ KOMISJI. Z najnowszego Raportu Młodzieżowego wynika, że tylko 2 proc. młodych mieszkańców Unii należy do partii politycznych. **Strona 3**

DWANAŚCIE MIESIĘCY, TYSIĄCE BENEFICJENTÓW. Zainteresowanie programem „Młodzież w działaniu” jest w Polsce jest bardzo duże. **Strona 8**

ŻYJ ODPOWIEDZIALNIE. Reportaż z warsztatów dla seniorów poświęconych zdrowemu trybowi życia. **Strona 11**

W INTERNECIE

NOWY, BARDZIEJ PRZYJAZNY FORMULARZ EUROPASS-CV. Szukaj na stronie: <http://europass.cedefop.europa.eu>.

Rada UE też chce osobnego budżetu dla młodzieży

WYDARZENIE Rada UE i Parlament Europejski mają podobne zdanie w sprawie nowej edycji programów edukacyjnych UE – potwierdzono w Brukseli

Aleksandra Karlińska
departament Współpracy Międzynarodowej
Ministerstwo Edukacji Narodowej

Podczas posiedzenia Rady UE ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu, zorganizowanego w ramach cypryjskiej prezydencji, które odbyło się w Brukseli w dniach 26-27 listopada, przewodniczący Rady – minister edukacji i kultury Republiki Cypryjskiej – poinformował o zbieżności stanowisk Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie przyszłej edycji programu edukacyjnego UE. Obie instytucje zgadzają się, że inicjatywa powinna obejmować odrębny rozdział i budżet dla sektora młodzieży. Do rozstrzygnięcia pozostaje natomiast nazwa programu oraz jego sektorów, a także sprawa planowanego międzynarodowego mechanizmu pożyczek studenckich.

Priorytetem cypryjskiej prezydencji była integracja społeczna młodych migrantów. Dlatego ministrowie przyjęli konkluzje Rady w sprawie zaangażowania i włączenia społecznego młodzieży, zwłaszcza ze środowisk migracyjnych. Podczas debaty *Mobilność a różnorodność: jak zapewnić włączenie społeczne?* wielu prelegentów przyznało, że choć napływ młodych osób do Europy oraz mobilność w ramach UE to kwestie wrażliwe, należy widzieć w nich również szansę na uzyskanie konkretnej wartości dodanej – o ile państwa UE wesprą integrację nowych mieszkańców, np. organizując zajęcia językowe czy kulturalne.

Ministrowie do spraw młodzieży przyjęli też rezolucję podsumowującą 18-miesięczny cykl usystematyzowanego dialogu z młodzieżą na temat jej uczestnictwa w demokratycznym życiu Europy (zaprezentowano w niej

m.in. informacje o rezultatach polskiej prezydencji), a także raport za ostatnie trzy lata z realizacji odnowionych ram europejskiej współpracy na rzecz młodzieży (2010-2018). Wskazano w nim, że kluczowe działania na szczeblu unijnym (np. strategia Europa 2020) czy bardziej szczegółowe (jak inicjatywa „Szansa dla młodzieży”) powinny odnosić się wprost do najbardziej palącego obecnie problemu – wysokiego bezrobocia wśród młodzieży.

Odpowiedzią KE na tę kwestię jest propozycja tzw. gwarancji dla młodzieży, dzięki której w ciągu czterech miesięcy od ukończenia szkoły młodzi ludzie będą mogli liczyć na znalezienie pracy, rozpoczęcie stażu albo kontynuowanie kształcenia. ✪

Więcej o obradach Rady UE:
✉ <http://consilium.europa.eu>

Druga strona Fundacji

LICZBA NUMERU

452

NOWYCH NAUCZYCIELI ZAREJESTROWAŁO SIĘ W PROGRAMIE ETWINNING W TRAKCIE TYGODNI ETWINNING 2012

Do programu przystąpiło również 137 szkół, a nauczyciele i uczniowie założyli 310 projektów ze szkołami europejskimi.

FELIETON

Język to za mało

Anna Grabowska

Czy trzeba znać język obcy, żeby wyjechać za granicę na studia lub do pracy? Wielu odpowie, że tak, dodając, iż brak kompetencji językowych jest podstawową barierą mobilności. Paradoksalnie również liczna grupa osób odpowie, że nauka, życie i praca za granicą to najlepszy sposób na naukę języków. Pytanie: co było, powinno być lub jest pierwsze – mobilność czy języki, prowadzi do konstatacji, że oba te elementy to jakby dwie strony tego samego medalu.

Rosnąca świadomość potrzeby uczenia się języków obcych potwierdza raport Eurobarometru pt.: „Europejczycy i języki”. 61 proc. respondentów uważa, że największą korzyścią wynikającą ze znajomości języków obcych jest możliwość pracy za granicą. Jednocześnie jednak tylko 2 proc. dorosłych Europejczyków pracuje poza granicami własnego kraju. Czy rzeczywiście jedyną barierą powstrzymującą przed wyjazdem jest brak umiejętności komunikacji w obcym języku?

Pamiętajmy, że gotowość wyjazdu oznacza też gotowość podjęcia dialogu międzykulturowego, do prowadzenia którego znajomość zasad gramatyki i słownictwa języka obcego to za mało. By uczestniczyć w życiu innej społeczności nie wystarczy też przed wyjazdem nauczyć się kilku faktów o jej kulturze, zwyczajach, historii i języku. Podejmując decyzję o mobilności powinniśmy raczej zadać sobie pytanie, czy w trakcie kursu języka obcego – wraz z kompetencjami komunikacyjnymi i zdolnościami tłumaczenia – nauczono nas postawy afektywnej, umożliwiającej funkcjonowanie w obcej kulturze. To od niej zależy nasz sukces. ✨

Anna Grabowska,

koordynatorka European Language Label

FELIETON

Mobilność a wizja świata

prof. Krystyna Szafraniec

Wszystkie opinie, jakie znam, wskazują, że wyjazd na zagraniczne stypendium jest wyjątkowym doświadczeniem. Jego znaczenia nie jest w stanie osłabić ani zbyt niskie dofinansowanie, ani niewygodny zakwaterowanie, ani administracyjny balagan – a to problemy najczęściej wymieniane przez młodzież. Młodzi ludzie mówią: „Co tam!” – tak mocno kręci ich nieustanne wystawianie siebie na próbę.

Dlaczego młodzi ludzie tak dobrze sobie z tym radzą? Bo to pokolenie bez kompleksów, które od dawna dorasta na pograniczu różnych społeczno-kulturowych światów. Nie wyjeżdża, bo musi (przynajmniej na razie). Wyjeżdża, bo czuje dla siebie szansę i wesy przygodę. Dla młodzieży bycie „między” stwarza nową przestrzeń stymulacji, nową jakość wyzwań i nową pulę wyborów.

Zderzenie z odmiennością wyznacza nowy horyzont wyzwań i jest okazją do formułowania nowych życiowych planów. To ważna wartość dodana, wynikająca z bycia „między”. Ważna, lecz nie jedyna. Młodzi podkreślają też, że mobilność unaocznia inne punkty widzenia. Pozwala też rozumieć ograniczenia, stronniczość i partykularność własnej wizji świata. Wprowadza w wielocentryczną perspektywę, uczy jak istniejące różnice potencjalizować w imię demokracji, emancypacji, wspólnoty.

Jaka ona ma być? Plemienna, wykluczająca czy otwarta, inkluzywna? Ta pierwsza odwołuje się do historii, tego samego systemu wartości i tradycji, dzieląc ludzi na narodowe, ideologiczne i religijne zbiorowości. W tej drugiej solidarność społeczna kształtuje się w procesie tworzenia więzi od podstaw, z uwzględnieniem różnych celów i wartości oraz przewyższaniem podziałów. Myślę, że młodzież wie – z perspektywy własnego, międzykulturowego doświadczenia – że takie wspólnoty, skierowane przeciwko innym (jako obcym lub wrogom) są nie tylko niebezpieczne. Są anachroniczne. ✨

prof. Krystyna Szafraniec

Jubileusze i nagrody

WYDARZENIA Koniec ubiegłego roku w FRSE był czasem nagradzania i świętowania. Uhonorowaliśmy m.in. laureatów konkursu EDUinspiracje

Agnieszka Pietrzak
dyrektorka promocji i informacji FRSE
✉ agnieszka.pietrzak@frse.org.pl

Hasłem przewodnim drugiego już konkursu EDUinspiracje było rozwijanie kompetencji „umiejętność uczenia się”. Nagrody i wyróżnienia w konkursie zdobyło kilkudziesięciu beneficjentów europejskiego programu „Uczenie się przez całe życie”. Tematyka zwycięskich projektów była bardzo różnorodna – uczenie i nauczanie języków obcych, praca z osobami niepełnosprawnymi, wykorzystanie nowoczesnych technologii w edukacji czy... badania z zakresu fizyki nuklearnej. Gałę konkursową zorganizowaną 17 października w Centrum Nauki Kopernik w Warszawie FRSE połączyła z konferencją z okazji Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej. Eksperti z MPIPS oraz MEN podkreślali, że aktywizacja osób starszych jest jednym z najważniejszych zadań w dobie starzenia się społeczeństw. Uczestnicy wydarzenia wzięli także udział w warsztatach pozwalających poznać tajniki ludzkiego mózgu.

Polski-litewski jubileusz

Na początku listopada w warszawskiej Kinotece spotkała się młodzież z Polski i Litwy, by wspólnie świętować pięć lat osiągnięć Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży. A było o czym mówić. W tych latach ze wsparcia funduszu skorzystało prawie 7 tys. młodych ludzi. Podczas kongresu odczytano listy premierów obu państw – Donalda Tuska i Andriusa Kubiliusa, którzy zadeklarowali dalsze wsparcie dla tej inicjatywy. W czasie spotkania socjologowie, politolodzy i przedstawiciele władz rozmawiali z młodzieżą o specyfice relacji pomiędzy Polską a Litwą oraz działaniach, które mogą wpłynąć na przyszłość kolejnych pokoleń. Część spotkania poprowadzili sami beneficjenci, którzy pochwalili się swoimi sukcesami. Impreza była też okazją do wręczenia

Dyskusja podczas kongresu z okazji 5-lecia Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży

nagród w konkursie na najlepsze polsko-litewskie projekty młodzieżowe.

Święto Erasmusa

Listopad to także czas podsumowania polskich obchodów 25-lecia programu

ogromne wysiłki, by świat obejrzał, by się wślizgnąć na jakieś uczelnie jako wędrowni turyści z PRL-u. Tymczasem dziś jest to tak łatwo dostępne.

Podczas gali FRSE nagrodziła też uczelnie, które wyróżniają się pod względem

PODCZAS GALI Z OKAZJI 25-LECIA ERASMUSA MINISTER NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO BARBARA KUDRYCKA ZAZNACZYŁA, ŻE WYMIANA STUDENTÓW I NAUKOWCÓW TO WYJĄTKOWA SZANSA NA ROZWÓJ SZKÓŁ WYŻSZYCH

Erasmus. Gala zorganizowana 23 listopada w warszawskim Centrum Nauki Kopernik była najważniejszym punktem całorocznego programu. Wydarzenie, które zgromadziło dwustu przedstawicieli instytucji szkolnictwa wyższego w Polsce, otworzyły wystąpienia: Mirosława Marczewskiego – dyrektora generalnego FRSE, dr hab. Darii Lipińskiej-Nałęcz – wiceminister nauki i szkolnictwa wyższego i Jana Truszczyńskiego – dyrektora generalnego DG EAC w Komisji Europejskiej. W liście do uczestników uroczystości minister nauki i szkolnictwa wyższego Barbara Kudrycka zaznaczyła, że wymiana studentów i naukowców to wyjątkowa szansa na rozwój szkół wyższych. Krzysztof Zanussi w wykładzie inauguracyjnym gałę powiedział: – Urodziłem się zbyt dawno temu i taki program mnie nie objął. Musiałem włożyć

liczby studentów wysyłanych na wymiany w ramach programu Erasmus. Pierwsze miejsce i statuetkę „Złotego Erazma” otrzymał Uniwersytet Warszawski, kolejne lokaty zajęły UAM w Poznaniu i Uniwersytet Jagielloński.

Obchody jubileuszu programu Erasmus zamknęła 27 listopada debata *Miliony odmienionych – 25 lat wpływu Erasmusa na Europę* w SGH w Warszawie. Studenci z całej Polski dyskutowali o swoich potrzebach i niezbędnych usprawnieniach w programie. Wypracowali szereg rekomendacji, których wysłuchała wiceminister Nałęcz. Wnioski te zostaną przekazane Komisji Europejskiej. ✨

Więcej o działalności FRSE:

🌐 www.frse.org.pl

KRONIKA KWARTAŁU

Nowe perspektywy współpracy

NOWI PARTNERZY FRSE

► Podczas międzynarodowego forum *Współpraca młodzieżowa ponad granicami* zorganizowanego w październiku 2012 r. w Baku, FRSE podpisała Memorandum o współpracy z Fundacją Młodzieży Azerbejdżanu przy Ministerstwie Młodzieży i Sportu. W spotkaniu wzięło udział ponad stu reprezentantów pozarządowych organizacji młodzieżowych i rządowych instytucji ds. młodzieży z 36 krajów. Wśród organizatorów były Centrum Współpracy SALTO z Krajami Europy Wschodniej i Kaukazu oraz Narodowa Agencja Programu „Młodzież w działaniu”. Natomiast w grudniu 2012 r. FRSE podpisała porozumienie z Europejskim Centrum Języków Nowożytnych Rady Europy (ECML) w Grazu (na zdj.). Przedmiotem porozumienia jest współpraca obu instytucji w promowaniu

edukacji językowej wysokiej jakości w Polsce i Europie w czasie trwania projektu ECML *Nauka poprzez języki*. Dzięki porozumieniu nauczyciele języków obcych, którzy są beneficjentami programów koordynowanych przez FRSE, będą mieli dostęp do innowacyjnych programów doskonalenia zawodowego oraz materiałów dydaktycznych opracowanych przez ekspertów Rady Europy.

FRSE BENEFICJENTEM POKL

► Od 2012 r. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji jest beneficjentem systemowym Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki i realizuje trzy projekty w ramach Priorytetu III: **Wysoka jakość systemu kształcenia**. Nauczyciele, kadra edukacyjna oraz osoby kształcące się i szkolące zawodowo mogą uzyskać dofinansowania zagranicznych kursów

szkoleniowych, seminariów, praktyk, staży. Więcej informacji: na pokl.frse.org.pl.

BĄDŹMY AKTYWNI RAZEM

► Gałę rozdania nagród w warszawskim Przedstawicielstwie Komisji Europejskiej zakończył się konkurs pt. **Bądźmy aktywni razem!** zorganizowany z okazji Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej. Laureaci pojadą na wizytę studyjną do Brukseli. ✨

POKOLENIE ERASMUSA

Wyróżnił ich niezwykle talent i życiowe pasje, a połączył program Erasmus. W związku z obchodami 25-lecia programu FRSE przygotowała wystawę fotografii 16 stypendystów, dla których Erasmus okazał się punktem zwrotnym w karierach zawodowych, naukowych, sportowych czy artystycznych. Wybrani stypendyści przykładem własnych doświadczeń zachęcali do mobilności podczas studiów.

Wystawa stała na Krakowskim Przedmieściu w Warszawie, a następnie przy Dworcu Centralnym. Nadal dostępna jest na stronie <http://konferencje.frse.org.pl/erasmus25>.

– Ewa Jaczewska

EUROPEJSKA MŁODZIEŻ W LICZBACH

95,2 mln
– tylu mieszkańców Unii Europejskiej ma 15-29 lat.

22 mln
– o tyle zwiększyłaby się liczba młodzieży w UE po przystąpieniu do niej Chorwacji i krajów kandydujących – Czarnogóry, Islandii, Macedonii, Serbii i Turcji.

1,6 proc.
– tyle wynosi współczynnik dzietności w UE. Jeśli się utrzyma, w ciągu najbliższych 50 lat liczba młodych ludzi w UE skurczy się o 14 mln.

22,6 proc.
wynosiło bezrobocie wśród młodych Europejczyków w wieku 15-24 lata w czerwcu 2012 r.

12,9 proc.
– to odsetek młodzieży definiowanej jako NEETs (*not in employment, education or training*), czyli młodych, którzy się nie uczą, nie pracują i nie doksztalcają.

2 proc.
młodzieży w Europie należy do partii politycznych.

Młodzież pod lupą Komisji

PUBLIKACJA Bezrobocie pozostaje największym problemem młodzieży w Unii Europejskiej. W ostatnich czterech latach zwiększyło się o połowę i wynosi już ponad 22 proc.

Wawrzyniec Pater
koordynator Eurodesk Polska
✉ wpater@eurodesk.pl

Takie dane przynosi najnowszy Raport Młodzieżowy przygotowany przez Komisję Europejską. Dokument prezentuje wyniki badań i dane statystyczne w najważniejszych dziedzinach z zakresu polityki młodzieżowej UE.

Wskaźniki dotyczące bezrobocia młodzieży są z roku na rok coraz bardziej alarmujące. Pracy nie ma już prawie co czwarty młody Europejczyk. Ponad 30 proc. młodych bezrobotnych w Unii szuka pracy od ponad roku. Najgorzej jest w Grecji i Hiszpanii – w tych krajach bez zatrudnienia pozostaje ponad połowa młodych ludzi. Wzrasta też liczba młodych pracujących na tzw. umowy śmieciowe. Na umowie czasowej, zlecenie lub o dzieło pracuje ponad 40 proc. młodych Europejczyków. To prawie cztery razy więcej niż

wśród pracowników w wieku 25-59 lat. W efekcie europejska młodzież jest w większym stopniu niż pozostałe grupy wiekowe zagrożona ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Odsetek młodych, którzy się nie uczą, nie pracują

WZRASTA MOBILNOŚĆ MŁODYCH EUROPEJCZYKÓW – CORAZ WIĘCEJ Z NICH STUDIJE LUB PRACUJE W INNYM KRAJU UE. DO OBYWATELI WSCHODNICH PAŃSTW UNII CORAZ CZĘŚCIEJ DOŁĄCZAJĄ HISZPANIE I GRECY

i nie doksztalcają (tzw. NEETs), zbliża się do 13 proc. Nic dziwnego, że autorzy raportu podkreślają, że tworzenie miejsc pracy oraz zapobieganie wykluczeniu powinny mieć priorytetowe znaczenie w polityce młodzieżowej UE.

Kłopoty młodzieży na rynku pracy nie wpływają negatywnie na zainteresowanie polityką i aktywność obywatelską. Blisko 80 proc. młodych Europejczyków głosuje w wyborach lokalnych, regionalnych lub krajowych. Szwankuje za to frekwencja w wybo-

rach do Parlamentu Europejskiego. Młodzi obywatele UE są też dosyć aktywni – ponad połowa działa w organizacjach lub klubach młodzieżowych, ponad jedna czwarta angażuje się w wolontariat. Niezbyt jednak interesu-

ją się kwestiami globalnymi, takimi jak zmiany klimatu, prawa człowieka czy zrównoważony rozwój – w organizacjach zajmujących się tymi kwestiami lub współpracujących z organizacjami z innych kontynentów działa zaledwie kilka procent młodych Europejczyków.

Czego jeszcze dowiadujemy się z raportu? Wzrasta mobilność młodych mieszkańców Europy – coraz więcej z nich studiuje lub pracuje w innym kraju UE. Do obywateli wschodnich państw UE coraz częściej dołączają

uciekający przed kryzysem Hiszpanie i Grecy. Pozytywny trend zaobserwowano też w liczbie młodych przedwcześnie kończących naukę. Jest ich o ponad 3 proc. mniej niż w roku 2000. W tej niechlubnej statystyce mężczyźni wyraźnie dominują nad kobietami, a emigranci nad nie-emigrantami.

Na koniec zła i dobra wiadomość. Zła: młodzi Europejczycy mają coraz większe problemy z otyłością i używają więcej lekkich narkotyków. Dobra: swoje zdrowie oceniają pozytywnie – narzeka na nie niecałe 3 proc.

To już drugi Raport Młodzieżowy – poprzedni wydano trzy lata temu. Cykliczne opracowywanie kompleksowych publikacji na temat sytuacji młodych ludzi w Europie jest elementem przyjętej przez UE w 2009 r. strategii polityki młodzieżowej.

Raport znaleźć można na stronie: www.ec.europa.eu/youth

Wizerunek polskiej edukacji w Europie jest coraz lepszy

ROZMOWA Wywiad z Anną Smoczyńską, koordynatorką Polskiego Biura Sieci Eurydice w latach 1996-2012

Rozmawiał Krzysztof Szwałek
redaktor „Europy dla Aktywnych”
✉ euodesk@eurodesk.pl

Jak zmieniła się praca biura Eurydice od momentu, gdy Pani zaczęła w nim pracę?

Polska przystąpiła do sieci Eurydice w 1996 r., razem z innymi pięcioma krajami posiadającymi wtedy status państw stowarzyszonych. Polskie Biuro Eurydice rozpoczęło pracę w Instytucie Badań Edukacyjnych, w strukturze kierowanego przeze mnie wówczas Zakładu Informacji Naukowej. Od roku 1998 Biuro działa w Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji.

Różnice między początkami działalności a stanem dzisiejszym są znaczące

– począwszy od zwiększenia rozmiarów sieci, która w 1996 r. obejmowała 24, a w 2012 r. już 33 kraje europejskie, poprzez wzrost liczby publikowanych opracowań (z trzech do pięciu, a nawet siedmiu rocznie), aż po zmianę priorytetów. Obecnie w większym stopniu niż poprzednio wyznacza je polityka UE i dokumenty takie, jak *Education & Training 2020* czy strategia *Europa 2020*. Ponadto trwałym elementem planów pracy stało się relacjonowanie postępów w realizacji założeń Procesu Bolońskiego.

Jakie są najistotniejsze osiągnięcia Polskiego Biura Eurydice w ostatnich latach?

Jeśli przyjmiemy, że jednym z głównych celów naszej działalności jest kształtowanie właściwego wizerunku polskiej

edukacji i polskich reform za granicą, to muszę przyznać, że ostatnio odnotowaliśmy na tym polu wyraźne sukcesy. Pomogła nam w tym nowa formuła prezentacji danych – mam tu na myśli przekształcenie w 2011 r. bazy danych w nowoczesną encyklopedię europejskich systemów edukacji pod nazwą Eurypedia. Dossier każdego kraju zostało w niej poszerzone m.in. o dział poświęcony reformom. W porozumieniu z ekspertami z MEN i MNiSW umieściliśmy tu bogaty materiał, a ja zostałam poproszona o zaprezentowanie polskich reform podczas inauguracji Eurypedii w siedzibie Komisji Europejskiej w grudniu 2011 r. Z kolei w 2012 r. opublikowaliśmy w języku angielskim – to już poza planem pracy sieci – nowe, poszerzone wydanie broszury informującej

o polskim systemie edukacji (*The System of Education in Poland*). Mamy sygnały, że pozycja ta jest wysoko oceniana przez nasze ministerstwa jako narzędzie promowania polskiej edukacji za granicą.

W ostatnich latach udało nam się również wzmocnić drugi – myślę, że również istotny – filar naszej działalności, to jest informowanie krajowych użytkowników o edukacji w Europie.

Co było najtrudniejsze w pracy? Z czym było najczęściej kłopotów?
Finansowanie nie stanowiło problemu, bowiem każdego roku otrzymywaliśmy z Komisji Europejskiej grant na pokrycie kosztów niektórych prac eksperckich czy tłumaczeń publikacji Eurydice. Oczywiście wkład polski zapewniała dotacja z ministerstw. Najwięcej pro-

blemów nastęrczało pozyskiwanie ekspertów nie tylko posiadających wiedzę i kompetencje – również językowe – ale takich, którym nieobca była komparatystyka i których nie zniechęcały szczegółowe i niekiedy bardzo obszerne kwestionariusze zbierania danych.

Jakie są główne wyzwania stojące przed polskim biurem w 2013 r.?

Konieczna będzie ocena jakości produktów Eurydice, ponieważ już w roku 2012 rozpoczęto dyskusję poświęconą wypracowaniu wspólnej strategii ewaluacyjnej. Po drugie, niezbędne będzie dalsze zacieśnianie współpracy z międzynarodowymi instytucjami i organizacjami.

Strona sieci Eurydice:
✉ www.eurydice.org.pl

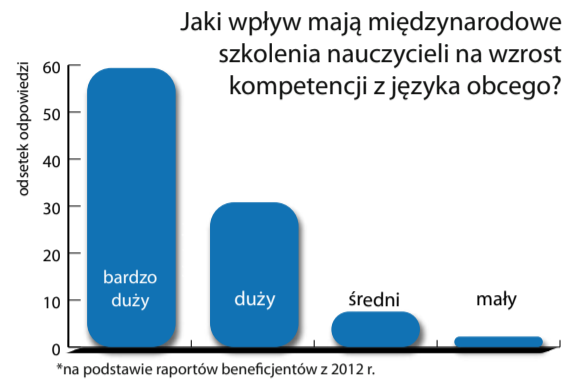

Edukacja szkolna

STATYSTYCY POLICZYLI

DOSKONALENIE ZAWODOWE NAUCZYCIELI A JĘZYKI OBCE

Co roku około tysiąca polskich nauczycieli uczestniczy w zagranicznych szkoleniach dofinansowanych w ramach programu Comenius. Poza oczywistymi korzyściami płynącymi z tego typu mobilności – jak poznanie nowych metod nauczania – istotnym rezultatem jest wzrost kompetencji w zakresie języka obcego.

Uczestnicy szkoleń wykorzystują język obcy przy okazji wymiany doświadczeń z nauczycielami z innych krajów europejskich, dyskusji na temat teorii pedagogicznych czy wizyt studyjnych w zagranicznych szkołach. Kontakt z codziennym językiem poprzez prasę, radio i rozmowy z rodzimymi użytkownikami języka pozwala na poznanie słownictwa w jego naturalnym kontekście oraz elementów mowy formalnej, nieformalnej i slangu.

Dzięki wzbogaceniu kompetencji językowych nauczyciele chętniej podejmują się realizacji międzynarodowych inicjatyw edukacyjnych (projektów partnerskich, korespondencji uczniów), a także kontynuują naukę języka obcego we własnym zakresie po powrocie z wyjazdu. Z kolei nauczyciele języków i innych przedmiotów nauczanych w języku obcym nabierają więcej pewności i płynności w komunikowaniu się, co podnosi jakość zajęć prowadzonych w szkole. ✪

– oprac. Michał Sosnowski

RZADKO ZADAWANE PYTANIA

Kiedy przygotowujemy projekty współpracy partnerskiej w Comeniusie, skupiamy się na znalezieniu partnerów, celach projektu, jego działaniach i rezultatach. Uzupełniając wniosek, możemy nie docenić punktów, które nie stanowią rdzenia projektu, a również są istotne.

Co to znaczy europejska wartość dodana?

Europejska wartość dodana to wszystko, co zyskujemy, realizując projekt we współpracy międzynarodowej, a czego nie mogliśmy osiągnąć, współdziałając w ramach jednego kraju. Możemy np. zyskać wrażliwość na różnice kulturowe, podnieść kompetencje językowe czy zmierzyć się ze stereotypami i uprzedzeniami.

Na jakich kwestiach należałoby się skupić, planując ewaluację projektu?

W ramach ewaluacji trzeba zbadać, czy osiągnęliśmy planowane cele projektu oraz jego wpływ na grupy docelowe. Zadowolenie uczestników projektu z jego realizacji również powinno być poddane ewaluacji.

Co oznacza zapewnienie trwałości rezultatów?

Projekt nie powinien się kończyć z zamknięciem jego finansowania. Jeżeli odpowiada na rzeczywiste potrzeby środowiska, dla którego jest realizowany, to jego rezultaty powinny być wykorzystywane również po zakończeniu przedsięwzięcia.

– oprac. Agnieszka Fijałkowska

O niuansach tworzenia partnerstwa szkół

COMENIUS Konkurs 2013 to ostatnia szansa na otrzymanie dofinansowania projektów w aktualnej perspektywie finansowej programu „Uczenie się przez całe życie”

Kluczowy wpływ na jakość współpracy ma odpowiednie dobranie partnerów

Edward Torończak
program Comenius
✉ edward.toronzak@frse.org.pl

Termin składania dokumentów w tegorocznym konkursie upływa 21 lutego. Ponieważ dofinansowanie – jak zwykle – otrzymają tylko wnioski z największą liczbą punktów, warto zastanowić się nad tym, co jest kluczowym elementem w przygotowaniu wysokiej jakości aplikacji. Jak sprawić, by miała ona szansę na sukces?

Dotychczasowe doświadczenia beneficjentów pokazują, że największy wpływ na merytoryczną wartość zgłoszenia ma stworzenie efektywnego partnerstwa. To od niego zależy bowiem zarówno jakość wniosku, jak i poziom realizacji projektu. W jaki sposób szukać wiarygodnych partnerów do wspólnego przedsięwzięcia? Co jest kluczowe w budowaniu wysokiej jakości partnerstwa szkół?

Wiele placówek znajduje partnerów w ostatniej chwili. Szkoły decydują się na wspólne przygotowywanie zgłoszenia, choć praktycznie nie wiedzą, z kim tak naprawdę pracują. To dość ryzykowna postawa. Dlaczego? Partnerzy nie mają czasu ani na poznanie się, ani na dopracowanie założeń projektu. W efekcie wniosek może okazać się słaby, a zamiast współpracy partnerów spotka rozczarowanie.

Co zrobić, by tak się nie stało? Ogólna znajomość partnera na etapie przygotowywania dokumentów nie wystarczy. Warto szukać współpracowników z odpowiednią wiedzą i umiejętnościami, zdolnych do otwartej komunikacji. To zadanie początkowo może się wydawać zniechęcająco trudne, ale jest kilka sposobów, by mu sprostać. Niektóre szkoły uruchamiają prywatne kontakty z zaprzyjaźnionymi placówkami z zagranicy, inne korzystają z seminariów kontaktowych, jeszcze inne uczestniczą w wizytach przygotowawczych służących lepszemu poznaniu partnerów oraz wspólnemu przygotowaniu wniosków o dofinansowanie.

Choć nie ma formalnego wymogu uczestnictwa w powyższych wydarzeniach, dotychczasowe doświadczenia po-

kazują, że partnerstwa szkół, które brały wcześniej udział w seminariach kontaktowych i wizytach przygotowawczych, są bardziej efektywne.

Już na etapie przygotowania aplikacji ważne jest określenie ról w projekcie, które powinny w jak największym stopniu odpowiadać: zainteresowaniom, zdolnościom, umiejętnościami i kompetencjom poszczególnych uczestników grupy part-

WIELE SZKÓŁ ZNAJDUJE PARTNERÓW DO REALIZACJI MIĘDZYNARODOWEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA W OSTATNIEJ CHWILI. PLACÓWKI DECYDUJĄ SIĘ NA WSPÓLNE PRZYGOTOWYWANIE WNIOSKU, CHOĆ PRAKTYCZNIE NIE WIEDZĄ, Z KIM TAK NAPRAWDĘ PRACUJĄ. TO DOŚĆ RYZYKOWNA POSTAWA.

nerskiej. Najistotniejsze zadanie stoi przed koordynatorem, który – jak sama nazwa wskazuje – ma koordynować działania partnerów już od etapu opracowywania wniosku. Wymaga się od niego wiedzy merytorycznej oraz wielu ważnych umie-

jętności, m.in. formułowania własnej opinii i uwzględniania stanowiska innych. Koordynator czuwa nad przygotowaniem i złożeniem wniosku oraz motywuje partnerów do aktywnego uczestnictwa w przedsięwzięciu.

Koordynator musi się wykazać nie tylko wiedzą, ale i umiejętnościami interpersonalnymi

Już w trakcie przygotowywania projektu koordynator musi odpowiedzieć sobie na ważne pytanie: Jaką liczbą szkół jest w stanie skutecznie i efektywnie zarzą-

dząć? Większa liczba partnerów w projekcie może być cennym atutem – daje szansę na wypracowanie bardziej kreatywnych i innowacyjnych rozwiązań. Ale szersze grono partnerów to również większe wymagania stawiane koordynatorowi projektu, dotyczące zarówno psychospołecznych umiejętności współdziałania, jak i kompetencji w zakresie logistyki. Deficyt tych umiejętności znacznie ogranicza, a czasami wręcz uniemożliwia nie tylko przygotowanie dobrego wniosku o dofinansowanie, ale również późniejsze zarządzanie projektem.

Stworzenie wysokiej jakości partnerstwa szkół składa się z trzech zasadniczych etapów: inicjowania, organizowania i efektywnego zarządzania. Dotychczasowe doświadczenia pokazują, że na efektywną współpracę i przygotowanie wniosku o dofinansowanie mają wpływ następujące czynniki: dobranie partnerów doświadczonych i kompetentnych, uzgodnienie wspólnej wizji projektu i partnerstwa, ustalenie struktur i form współpracy, integracja grupy partnerskiej wokół celów projektu, właściwy podział ról, zadań i obowiązków, aktywizowanie partnerów na etapie przygotowania projektu,

Więcej o Partnerskich Projektach Szkół:
✉ www.comenius.org.pl

ETWINNING

W lutym 2013 r. rozpoczną się internetowe kursy dla początkujących: *Jak uczestniczyć w programie eTwinning?* i dla zaawansowanych: *Jak zrealizować dobry projekt eTwinning?* W kolejnych

miesiącach organizowane będą tygodniowe szkolenia poświęcone różnorodnym narzędziom komputerowym przydatnym podczas realizacji projektów eTwinning (Prezi, WordPress, Glogster, Audacity, PowerPoint). Formularze zgło-

szeniowe dostępne na stronie www.etwinning.pl.

COMENIUS

W roku 2013 wnioskodawcy mają ostatnią szansę ubiegania się o dofinanso-

wanie z programu Comenius w obecnej strukturze programowej. W 2013 r. w akcji Mobilność szkolnej kadry edukacyjnej obowiązują trzy terminy składania wniosków: 16 stycznia, 30 kwietnia oraz 17 września. Wnioski złożone

przez nauczycieli edukacji przedszkolnej i nauczania w klasach 1-3 szkoły podstawowej otrzymają dodatkowe 15 punktów w ocenie merytorycznej. Więcej informacji – na stronie internetowej www.comenius.org.pl.

Zespół Szkół w Bobowej obejmuje m.in. technikum kształcące kucharzy

eTwinning w zawodówce

DOBRE PRAKTYKI Realizacja projektów to okazja, by w sposób naturalny i twórczy używać języka obcego

Dominika Tokarz

nauczycielka języka angielskiego,
Zespół Szkół Ogólnokształcących w Bobowej

Komputery i internet wykorzystywane są w nauczaniu języków obcych już od wielu lat. Ale jak połączyć najnowsze możliwości internetu – Web 2.0 i inne narzędzia elektroniczne – z nauką języka w klasie szkolnej? Być może najwięcej możliwości daje realizacja partnerskich projektów edukacyjnych eTwinning. Ich najważniejsze cechy to: integracja międzyprzedmiotowa oraz wykorzystanie narzędzi elektronicznych i wybranego języka obcego. Projekty są okazją, by używać go w sposób naturalny i twórczy. Uczniowie mają możliwość rozwijania wszystkich sprawności językowych, zyskują też motywację do dalszej nauki. Równocześnie poznają narzędzia TIK, wykorzystując je do pozyskiwania materiałów, wymiany informacji i prezentowania efektów pracy.

Włączenie narzędzi TIK w lekcje języka obcego wymaga od nauczyciela zaznajomienia się z nimi w takim stopniu, aby móc nadzorować pracę uczniów. Nie musi jednak być ekspertem, w razie potrzeby może skorzystać z pomocy informatyka lub młodzieży.

Zadania można w dowolny sposób modyfikować w celu dostosowania ich do własnych projektów oraz do potrzeb i możliwości uczniów.

Oto przykłady:

Acrostic Poems

Uczniowie poznają zasadę pisania akrostychu (pierwsze litery kolejnych wersów, czytane pionowo tworzą tytuł). Następnie tworzą pliki tekstowe, wstawiają teksty, wybierają krój i wielkość czcionki oraz kolory tekstu i tła – oczywiście respektując prawa autorskie. Pliki umieszczane są w folderach na platformie TwinSpace projektu *The Colourful World of Vegetables*.

What vegetable is it?

Uczniowie przygotowują zagadki dotyczące rzeczowników związanych tematycznie z projektem, np. warzyw lub owoców. Zagadka polega na opisanie przedmiotu bez podawania jego nazwy. Pozostali uczestnicy muszą odgadnąć, o jakie warzywo chodzi. Na platformie TwinSpace nauczyciel zakłada forum. Uczniowie tworzą nowy wątek dla każdej zagadki. Pozostałe osoby wpisują swoje odpowiedzi jako posty z komentarzami.

My Family

Uczniowie przygotowują opis swojej rodziny. Tworzą swoje awatary i wpisują teksty w serwisie Voki. Przygotowany awatar wklejają na stronę Wiki projektu *Show Me Around*.

Więcej o programie:

www.etwinning.pl

Jak miś zmienił szkołę

ETWINNING Wywiad z Wioletą Sosnowską, koordynatorką projektu *W kręgu znaków Zodiaku*, realiowanego przez Zespół Szkół Tekstylny-Handlowych w Żaganiu

Rozmawiała Gracjana Więckowska

program eTwinning

gracjana.wieckowska@frse.org.pl

Jakie były początki realizacji tego przedsięwzięcia?

Projekty eTwinning realizujemy od wielu lat, współpracując z włoską szkołą w Imoli. Odnieśliśmy wiele sukcesów w kraju i w Europie. W projekcie *W kręgu znaków zodiaku* uczniowie poszukiwali znaków zodiaku m.in. w mitologii, literaturze i historii. Konstelacja Wielkiej Niedźwiedzicy pozwoliła nam znaleźć wspólny punkt w dziejach Polski i Włoch: historię niedźwiedzia Wojtka, żołnierza 2. Korpusu Polskiego, który brał udział w kampanii włoskiej i wyzwoleń Imoli.

Jak przebiegała praca nad projektem o Wojtku?

Rozpoczęliśmy od poznania losów niedźwiedzia Wojtka. Zgromadzone materiały posłużyły do przygotowania prezentacji multimedialnej oraz interaktywnej mapy, pozwalającej prześledzić szlak wojenny 2. Korpusu. Następnie przystąpiliśmy do opracowywania komiksu ilustrującego losy Wojtka.

Jak to się stało, że wasz komiks odniósł tak duży sukces?

Wiele zawdzięczamy prof. Wojciechowi Narębskiemu, ostatniemu żyjącemu w Polsce świadkowi historii Wojtka. To pod jego kierunkiem stworzyliśmy komiks. Jest on oparty na dokumentach i relacjach świadków, a wiedza historyczna jest przekazana w sposób rzetelny i lekki w odbiorze.

Zależało nam, aby ta ciągle mało znana w Polsce historia trafiła do najmłodszych odbiorców, dlatego podjęliśmy działania promocyjne.

Na czym one polegały?

Zaczęliśmy od wizyt w szkołach podstawowych Żagania. Uczniowie klasy

Komiks o Wojtku zyskał ogromną popularność

wojskowej uczyli młodszych kolegów historii 2 KP i Wojtka, prezentowali komiks, organizowali konkursy wiedzy i śpiewali piosenkę. Wspólnie z uczniami szkół podstawowych i gimnazjum przygotowali też spektakl o Wojtku. Najważniejszym wydarzeniem była jednak uroczystość przejęcia tradycji 22. Kompanii Zaopatrywania Artylerii (kompanii Wojtka) przez uczniów klas wojskowych naszej szkoły, którzy od tego czasu noszą na mundurach symbol kompanii – niedźwiedzia z pociskiem w łapach. Ceremonii towarzyszyła wystawa *Niedźwiedź Wojtek i żołnierz 2 KP*.

Wasz projekt zyskał duże uznanie.

Tak, ja i moja partnerka z Włoch zostałyśmy odznaczone medalem *Pro Memoria*, a nasz projekt o Wojtku otrzymał logo Polskiej Prezydencji w UE i wiele prestiżowych patronatów. Zdobyliśmy też II miejsce w ogólnopolskim konkursie *Nasz eTwinning 2012*, a na bazie naszego komiksu i innych materiałów pracuje już wiele szkół z Polski i z Europy, przekazując wiedzę o dokonaniach żołnierzy 2 KP i Wojtka.

Więcej informacji o projekcie:

www.zsth.home.pl/etwinning/_wojtek.html

Polska znów najlepsza w Europie

WYDARZENIE Od 24 września do 10 października 2012 r. trwały Tygodnie eTwinning. Był wyjątkowy czas zarówno dla doświadczonych eTwinnersów, jak i dla tych, którzy dopiero zaczynają przygodę z programem

Gracjana Więckowska

program eTwinning

gracjana.wieckowska@frse.org.pl

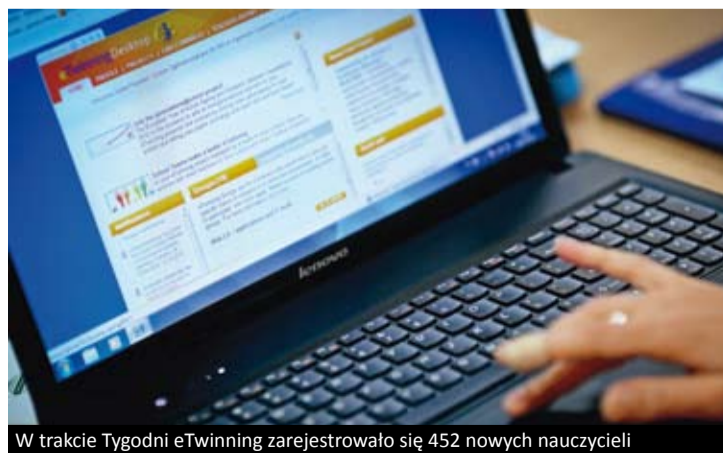
W tym roku kampania dotyczyła przede wszystkim projektów, ich liczby i jakości. Odbłyły się liczne szkolenia i konferencje, przeprowadzono też akcję Dni Otwarte eTwinning. W wielu szkołach, a także w siedzibie FRSE nauczyciele mieli okazję skorzystać z konsultacji, porad czy wziąć udział w warsztatach komputerowych.

W trakcie Tygodni eTwinning w programie zarejestrowało się 452 nowych nauczycieli i 137 szkół. Złożono 310 projektów ze szkołami europejskimi. To imponujący wynik, najlepszy w całej Europie. Dla nauczycieli, którzy

jeszcze w programie nie uczestniczyli, biuro eTwinning zorganizowało loterię – w losowaniu wzięły udział osoby i placówki zarejestrowane podczas Tygodni eTwinning. Uwzględniono w niej także projekty założone podczas kampanii.

Rozpoczęła się również kolejna edycja kursów internetowych: dla początkujących: *Jak uczestniczyć w programie eTwinning?*, dla zaawansowanych: *Jak zrealizować dobry projekt eTwinning?*, a także krótkie kursy tygodniowe poświęcone różnorodnym narzędziom komputerowym przydatnym podczas realizacji projektów eTwinning (Prezi, WordPress, Glogster, Audacity i inne).

Nauczyciele organizowali w swoich szkołach spotkania, prezentacje, konkursy plastyczne, loterie fantowe, wystawy, pikniki, quizy wiedzy o eTwinning

W trakcie Tygodni eTwinning zarejestrowało się 452 nowych nauczycieli

itp. Opowiadali też o przeprowadzonych działaniach rodzicom i społeczności lokalnej.

Relacje ze spotkań można znaleźć na stronie:

www.etwinning.pl

oraz na stronach internetowych szkół

KONKURS!

Rusza IX edycja ogólnopolskiego konkursu *Nasz projekt eTwinning 2013*, skierowanego do wszystkich nauczycieli w przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych. Celem konkursu jest wybranie i zaprezentowanie najlepszych projektów współpracy międzynarodowej eTwinning zrealizowanych w latach 2012/2013 lub 2011/2012.

W jego ramach przeprowadzone będą także dodatkowe konkursy tematyczne: dla nauczycieli przedmiotów matematyczno-przyrodniczych, na projekt o tematyce zawodowej oraz konkurs inspirowany ideą Europejskiego Roku Obywatelstwa.

Szkolnictwo wyższe

FELIETON

Erasmus za drogi dla Europy?

Katarzyna Żochowska

Gdy w październiku ubr. gruchnęła w mediach wiadomość o groźbie bankructwa programu Erasmus, natychmiast przez całą Europę przetoczyła się dyskusja o zasadności wydawania pieniędzy na ten najpopularniejszy europejski program wymian studenckich. Zawrzało nie tylko w mediach, ale również w samym Parlamencie Europejskim. 25 października 2012 r. nad zagrożeniem budżetu programu dyskutowali posłowie Parlamentu Europejskiego. Głos zabrał m.in. komisarz Janusz Lewandowski, który zaapelował o utrzymanie zaplanowanych w siedmioletniej perspektywie budżetowej środków na funkcjonowanie programu. Wypowiedział się również poseł Marek Migalski, który podkreślił, że pieniądze wydane na program Erasmus to jedne z najlepiej zainwestowanych środków w młodych ludzi. Skrytykowano państwa członkowskie za brak wyobraźni i podkreślano, że Erasmus to program stypendialny, który mobilizuje studentów i pracowników europejskich uczelni do poszerzania swoich horyzontów i nauki języków obcych. Co roku w ramach Erasmus wyjeżdżają tysiące studentów i pracowników akademickich, którzy nie tylko odnoszą osobiste korzyści, lecz także wpływają na kształt obecnej i przyszłej Europy. Członkowie Parlamentu Europejskiego wezwali Radę Europejską do zapewnienia środków na funkcjonowanie programu.

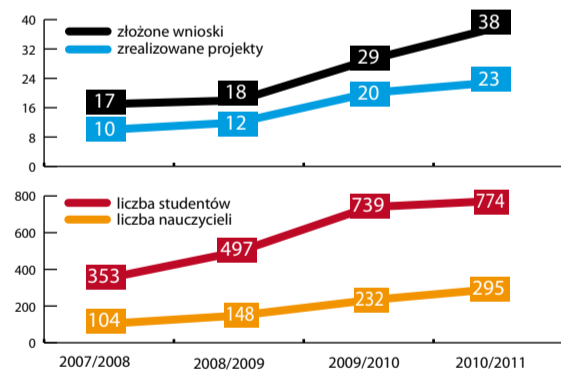
Swoje poparcie dla programu Erasmus w liście otwartym do szefów i rządów krajów UE wyraziło również ponad 100 osobistości ze świata edukacji, literatury, sztuki, filozofii i sportu. Wśród sygnatariuszy dokumentu znalazły się takie sławy, jak Pedro Almodovar oraz prezes FC Barcelona Sandro Rosell. W liście stwierdza się m.in., że europejska młodzież zasługuje na możliwość dalszego korzystania z oferty Erasmus.

Od początku istnienia programu z wyjazdów skorzystało prawie 3 mln Europejczyków, w tym 2,5 mln studentów. ✪

– Katarzyna Żochowska

STATYSTYCY POLICZYLI

KURSY INTENSYWNE ROSNĄ W SIŁĘ

W wyniku debaty ekspertów ds. edukacji w Unii Europejskiej zdecydowano, że we wskaźnikach dotyczących mobilności akademickiej uwzględniane będą wyjazdy, podczas których student może uzyskać w partnerskiej uczelni zagranicznej co najmniej 15 punktów ECTS. Udział w programach umożliwiających zdobycie mniejszej liczby punktów, takich jak np. kursy intensywne prowadzone w programie Erasmus, nie będzie wpływać na wartość wskaźników.

Kursy intensywne są jednak ważnymi i unikalnymi modułami kształcenia o specyficznej tematyce. Są to zajęcia przygotowane i prowadzone przez nauczycieli akademickich z co najmniej trzech uczelni z trzech różnych państw uczestniczących w programie (w tym przynajmniej z jednej z kraju UE), adresowane do studentów tych uczelni. Kurs może trwać od 10 dni do 6 tygodni, udział w nim może wziąć od 10 do 60 słuchaczy i do 20 nauczycieli. Dla jednych i drugich zajęcia są okazją do poznania nowatorskich treści i metod pracy, uczenia się i nauczania oraz doskonalenia umiejętności.

O wyjątkowym charakterze kursów intensywnych świadczy rosnąca liczba składanych wniosków, kursów prowadzonych przez polskie szkoły wyższe i ich uczestników. Bliższe informacje są na stronie internetowej www.erasmus.org.pl. ✪

– oprac. Renata Smolarczyk

Dzięki współpracy uczelni studenci mogą korzystać z innowacyjnych form kształcenia

Wspólne studia? OK!

ERASMUS MUNDUS Dlaczego współpraca uczelni przy realizacji wybranych kierunków studiów jest istotna dla Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego?

Beata Skibińska
zastępca dyrektora programu
„Uczenie się przez całe życie”
✉ beata.skibinska@frse.org.pl

Drugi student polskiej uczelni! Czy wiesz, że studujesz w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego (EOSW)? W kwartalniku „Europa dla Aktywnych” już informowaliśmy, że ministrowie odpowiedzialni za szkolnictwo wyższe w krajach objętych tzw. Procesem Bolońskim powstanie takiego obszaru ogłosili w marcu 2010 r. EOSW ma m.in. zapewnić dobre warunki do wyjazdów edukacyjnych studentów i pracowników uczelni oraz ułatwić znajdowanie zatrudnienia w innym niż ojczysty kraj członkowskim. Uczelnie europejskie wciąż poszukują więc sposobów, które pozwalałyby na osiągnięcie tak zdefiniowanych celów. Idealnym narzędziem wydają się wspólne studia.

Wspólne studia to program kształcenia opracowany, a następnie realizowany przez co najmniej dwie uczelnie z dwóch różnych krajów. Na przykład

w programie Erasmus Mundus, który od roku 2004 bardzo skutecznie wspiera rozwój wspólnych studiów magisterskich, minimalne konsorcjum realizujące wspólne studia to trzy uczelnie z różnych krajów. Ma to zapewnić jeszcze bardziej mobilne i atrakcyjne kształcenie.

Wartością dodaną wspólnych studiów są wyjątkowe efekty uczenia się, czyli wiedza, umiejętności i inne kompetencje,

STUDENT PODEJMUJĄCY TZW. WSPÓLNE STUDIA OSIĄGA ZAŁOŻONE CELE DYDAKTYCZNE TYLKO WTEDY, JEŻELI ZREALIZUJE PROGRAM KSZTAŁCENIA W CO NAJMNIEJ DWÓCH RÓŻNYCH KRAJACH. ZAPEWNIĄ TO RÓŻNORODNOŚĆ FORM I METOD KSZTAŁCENIA, ZMIANĘ ŚRODOWISKA, POSZERZA HORYZONTY

których nabycie nie byłoby możliwe, gdyby program kształcenia był opracowany i realizowany tylko w jednym kraju. Innymi słowy – jedna szkoła wyższa samodzielnie nie byłaby w stanie przygotować i zrealizować tak zdefiniowanego programu kształcenia.

Student podejmujący tzw. wspólne studia osiąga założone cele dydaktyczne tylko wtedy, jeżeli zrealizuje ścieżkę kształcenia w co najmniej dwóch różnych krajach. Zapewnia to różnorodność form i metod

kształcenia, zmianę środowiska, poszerza horyzonty. Dyplom ukończenia wspólnych studiów, rozpoznawalny i uznawany w co najmniej dwóch krajowych systemach szkolnictwa wyższego, ma gwarantować absolwentom takich studiów większą atrakcyjność na rynku pracy i ułatwiać poszukiwanie zatrudnienia za granicą. Trudno więc nie zgodzić się ze stwierdzeniem, że wspólne studia są atrakcyjną formą edukacji, poszukiwaną przez osoby, które chcą zdobyć nietuzinkowe wykształcenie oraz uzyskać dodatkowe korzyści wynikające z faktu studiowania za granicą. Do korzyści tych należą: lepsza znajomość języków obcych, poznanie kultury i historii innego kraju, obycie w środowisku międzynarodowym.

Uczelnie europejskie coraz bardziej zabiegają więc o to, aby posiadać w swojej ofercie dydaktycznej wspólne studia. To doskonały pomysł na przyciągnięcie do uczelni ambitnych studentów z całego świata, poszukujących dobrego, interdyscyplinarnego i atrakcyjnego programu kształcenia. ✪

Więcej informacji na stronie:
✉ www.mundus.org.pl

prof. dr hab. Władysław Wieczorek
prorektor ds. studenckich, Politechnika Warszawska

Wydział Chemii Politechniki Warszawskiej podjął wiele lat temu trud uczestnictwa w grupie uczelni przygotowującej program kształcenia w ramach wspólnych studiów MESC (*Master in Materials for Energy Storage and Conversion*). To dwuletni program studiów magisterskich z dziedziny materiałoznawstwa i elektrochemii, realizowany przez siedem uniwersytetów z trzech państw europejskich oraz Chin i Stanów Zjednoczonych.

Byliśmy przekonani o potrzebie przygotowania tej oferty – utwierdziły nas w tym nasze wieloletnie kontakty naukowe i dydaktyczne. Możliwości, jakie otworzyli przed nami program Erasmus Mundus, zmobilizowały nas do podjęcia bardziej zdecydowanych działań. Dzisiaj uczelnie wchodzące w skład grupy realizującej wspólne studia mają za sobą ich 9. edycję. Możemy się poszczycić 165 absolwentami pochodzącymi z 40 różnych krajów. Politechnika Warszawska zyskała opinię rzetelnego partnera, kształcącego na najwyższym poziomie. Nasza kadra dydaktyczna zdobyła wyjątkowe doświadczenie poprzez kontakty z kolegami z różnych krajów oraz ekspertami pozaakademickimi. Prowadzenie wspólnych studiów to jest trudne wyzwanie, często dodatkowa praca, ale zdecydowanie opłacalna!

FUNDUSZ STYPENDIALNY I SZKOLENIOWY

Znany już termin ogłoszenia konkursów wniosków na poszczególne działania realizowane w ramach Funduszu. Harmonogram wygląda następująco: Wizyty

Przygotowawcze – styczeń 2013 r., Mobilność Studentów i Pracowników Uczelni – marzec 2013 r., Współpraca Instytucjonalna oraz Rozwój Polskich Uczelni – marzec 2013 r. O dofinansowanie z FSS mogą wnioskować szkoły i uczel-

nie wyższe oraz inne instytucje działające w obszarze edukacji formalnej na wszystkich poziomach kształcenia. Szczegółowe informacje na temat aktualnie trwających naborów wniosków dostępne są na stronie: www.fss.org.pl.

ERASMUS NIE ZBANKRUtuje

Głośne kilka tygodni temu problemy budżetowe Erasmusa zostały zażegnane. Parlament Europejski wynegocjował dodatkowe 6 mld euro na pokrycie najważniejszych wydatków. Dzięki programowi

Erasmus szansę na zagraniczne studia lub pracę dostały już 3 mln studentów i nauczycieli. Funkcjonowanie inicjatywy było jednak zagrożone ze względu na problemy z finansowaniem w ramach budżetu UE na rok 2012.

Gościem spotkania była minister edukacji Krystyna Szumilas

Kto zyskuje na ramach kwalifikacji?

RELACJA Jeden z postulatów Procesu Bolońskiego był tematem konferencji, która odbyła się w Warszawie

Katarzyna Lasota
Zespół Eksperów Bolońskich
katarzyna.lasota@frse.org.pl

Ramy kwalifikacji stanowią ważny temat w Europie już od wielu lat. W Polsce prace nad nimi rozpoczęły się w roku 2008. W 2011 r. przyjęto akty prawne wprowadzające Krajowe Ramy Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego. W celu wymiany doświadczeń z innymi państwami, które opracowują ramy kwalifikacji lub mają to doświadczenie już za sobą, Instytut Badań Edukacyjnych (IBE) oraz Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji zorganizowały konferencję pt. *Ramy kwalifikacji jako narzędzie polityki publicznej dla uczenia się przez całe życie*.

Spotkanie odbyło się w Warszawie w dniach 8-9 listopada 2012 r. Wzięło w nim udział ponad 100 osób z blisko 20 krajów Europy i Azji. Wśród prelegentów znaleźli się m.in. przedstawiciele Komisji Europejskiej oraz organizacji międzynarodowych, takich jak Bank Światowy czy Rada Europy, a także polscy eksperci bolońscy i specjaliści reprezentujący IBE. Swoją obecnością konferencję uświetnili również minister edukacji narodowej Krystyna Szumilas, podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego Daria Lipińska-Nałęcz oraz sekretarz stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Jacek Męcina.

Pierwszy dzień konferencji poświęcony był ramom kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie, drugi – skoncentrowany na ramach dla szkolnictwa wyższego. Przedmiotem prezentacji i dyskusji oraz rozmów kulturalnych było m.in. znaczenie ram kwalifikacji dla rynku pracy oraz dla zmiany systemu edukacji. W czasie sesji posterowej uczestnicy mieli możliwość przyjrzenia się procesowi budowy krajowych ram kwalifikacji w różnych częściach Europy i Azji.

Drugiego dnia zaproszeni goście dyskutowali o tym, w jaki sposób dzięki ramom kwalifikacji uczelnie mogą stanowić miejsce integrowania indywidualnych strategii uczenia się przez całe życie, a także skuteczniej odpowiadać na zapotrzebowanie rynku pracy. Część uczestników konferencji podkreślała korzystny wpływ ram na krajowe systemy edukacji i gospodarkę, inni zwracali uwagę na możliwości rozwoju osobistego i zawodowego, jakie ramy kwalifikacji stwarzają obywatelom.

Konferencja pokazała korzyści wynikające z wprowadzenia ram kwalifikacji zarówno dla państw, jak i ich obywateli. Stanowiła też okazję do podzielenia się dorobkiem Polski w zakresie budowania ram i poznania osiągnięć naszych sąsiadów. ✨

Więcej informacji na stronie:
www.ekspercibolonscy.org.pl

Wykorzystana szansa

FUNDUSZ STYPENDIALNY SCIE X – W Polsce nie wykonałbym nawet połowy tych badań, które zrobiłem w Szwajcarii – mówi stypendysta SCIE X Dariusz Burnat

Oprac. Sylwia Iżyniec
Fundusz Stypendialny SCIE X
sylwia.izyniec@frse.org.pl

Dariusz Burnat to absolwent Wydziału Inżynierii Materiałowej i Ceramiki Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Od listopada 2009 r. do kwietnia 2012 r. realizował w Szwajcarii stypendium badawcze w ramach Funduszu Stypendialnego SCIE X. Głównym celem projektu było opracowanie ceramicznych przewodników elektronowych, które pozwolą na stabilną pracę ogniwa, uzyskanie możliwie wydajnej pracy elektrod przy jednoczesnym zachowaniu niskich kosztów produkcji i niestosowaniu katalizatorów metalicznych. – Szwajcaria jest krajem o wysoko rozwiniętej i dostępnej infrastrukturze naukowej. Ośrodek, w którym pracowałem, ma mocne zaplecze technologiczne i jest przystosowany do wykonywania projektów wykraczających poza granice laboratorium – podkreśla Dariusz Burnat.

Gdy wyjeżdżał, stawiał sobie za cel opracowanie badań będących podstawą do rozprawy doktorskiej. – Mogę śmiało powiedzieć, że to zamierzenie zrealizowałem w 100 proc. Co więcej, gdy porównuję uzyskane wyniki z istniejącą literaturą, dochodzę do wniosku, że rezultaty badań są konkurencyjne – mówi Burnat.

Stypendium okazało się szansą zarówno na realizację wymarzonego projektu badawczego, jak i na cenną wymianę doświadczeń. – Dla mnie wartością dodaną była z pewnością zmiana środowiska. Poznanie nowych ludzi i przyjrzenie się ich pracy zaowocowało zmianą sposobu myślenia oraz podejścia do rozwiązywania problemów – mówi Dariusz Burnat. Możliwość pracy w międzynarodowym zespole wpłynęła na zdobycie niezbędnego doświadczenia potrzebnego podczas badań prowadzonych w laboratorium. – Nie jestem w stanie sobie wyobrazić

Szwajcaria okazała się doskonałym miejscem nie tylko do badań, ale i turystyki

wykonania choćby połowy tych zadań na uczelni macierzystej, gdzie wszystko jest obwarowane przepisami, długimi kolejkami oraz administracyjnym labiryntem. Ilość wykonanej przeze mnie w Szwajcarii pracy, a dokładniej mówiąc jej efektywność, przelożyła się na sukces i zdobytą wiedzę – dodaje.

Po zakończeniu stypendium Dariusz Burnat obronił pracę doktorską i ukończył z wyróżnieniem studia doktoranckie. – Gdyby nie stypendium, nie udało mi się zrobić doktoratu w tak krótkim czasie (2,5 roku). Dodatkowo

stypendium SCIE X jest dość mocno punktowaną pozycją w CV i stwarza realną możliwość zaistnienia na zagranicznym rynku pracy. To właśnie dzięki wyjazdowi zaczęły pojawiać się bardzo ciekawe oferty pracy – mówi były stypendysta.

Projekt Dariusza Burnata był możliwy do zrealizowania dzięki współpracy z EMPA – *Swiss Federal Laboratories for Material Science and Technology*. ✨

Więcej informacji o SCIE X:
www.sciex.pl

WYJĄTKOWE PROJEKTY PROGRAMU ERASMUS MUNDUS

Wspólne programy kształcenia są jednym z motorów internacjonalizacji uczelni – uznali twórcy projektu INTERUV

Promocja współpracy uczelni

Anna Bielecka
koordynatorka ds. programów Erasmus Mundus i Tempus
anna.bielecka@frse.org.pl

Choć wspólne kształcenie nie jest zjawiskiem nowym, to patrząc na liczbę realizowanych wspólnych studiów w poszczególnych państwach europejskich, można stwierdzić, że wymaga ono upowszechnienia. Do takiego wniosku doszli też autorzy koncepcji projektu INTERUV:

Joint Programmes – facilitator for university internationalization. Realizuje go konsorcjum krajowych biur programu Erasmus Mundus. W latach 2012-2014 planuje ono przeprowadzenie badania, które powinno dać odpowiedź na pytanie, czy wspólne studia odgrywają istotną rolę w strategiach umiędzynarodowienia szkół wyższych. Projekt przewiduje także organizację trzech seminariów regionalnych skierowanych do środowiska akademickiego z krajów europejskich i państw sąsiadujących

W projekcie biorą udział biura Erasmus Mundus m.in. z Austrii, Finlandii i Francji

z UE na temat przygotowania, wdrażania i prowadzenia wspólnych studiów. Projekt INTERUV ma się przyczynić do upowszechnienia wspólnych studiów jako formy kształcenia wspierającej jego umiędzynarodowienie.

W inicjatywie biorą udział biura Erasmus Mundus z: Austrii, Czech, Es-

tonii, Finlandii, Francji, Grecji, Hiszpanii, Holandii, Łotwy, Norwegii, Polski, Słowacji, Węgier, Wielkiej Brytanii i Włoch. Koordynatorem projektu jest FRSE. ✨

Więcej o projekcie na stronie:
www.interuv.eu

KONKURS!

Rozpoczęła się III edycja konkursu *Młody Ekonomista* organizowanego przez Towarzystwo Ekonomistów Polskich. Konkurs ma na celu wspieranie rozwoju ambitnych i utalentowanych studentów wszystkich kierunków studiów, którzy nie ukończyli 25. roku życia.

Aby wziąć udział w konkursie wystarczy nadesłać pracę oraz wypełnić formularz na stronie tep.org.pl. Tegorocznym tematem konkursu jest zagadnienie: *Co zrobić, aby Polska stała się gospodarczym tygrysem Europy?* Termin nadsyłania prac mija 1 marca 2013 r.

Więcej szczegółów na stronie: <http://tep.org.pl/konkurs-mlo-dy-ekonomista>

Edukacja pozaformalna młodzieży

FELIETON

Działania MEN na rzecz młodzieży

Aleksandra Karlińska

Negocjacje przyszłego programu UE, otwarte konkursy ofert, międzynarodowe wymiany, działania na rzecz utalentowanej młodzieży i współpraca z Polską Radą Organizacji Młodzieżowych – to niektóre z najważniejszych działań MEN na rzecz młodzieży w 2012 r.

Podobnie jak we wcześniejszych latach, MEN wsparło finansowo kilkadziesiąt wymian młodzieży przeprowadzonych z krajami Partnerstwa Wschodniego, Rosji i Izraela. Osobno dofinansowano również obozy edukacyjne dla młodzieżowych liderów ze środowisk polonijnych. Organizacje pozarządowe mogły też ubiegać się o środki na rozwijanie zainteresowań dzieci i młodzieży oraz na projekty adresowane do uczniów niepełnosprawnych. W związku z obchodami Roku Janusza Korczaka zachęcaliśmy do realizacji projektów promujących jego myśli i dorobek.

Młodzi ludzie o szczególnych osiągnięciach w nauce i sporcie mogli ubiegać się o stypendia ministra edukacji narodowej, przyznawane laureatom i finalistom olimpiad oraz osobom o bardzo dobrych wynikach w zawodach sportowych. Takie wyróżnienia otrzymało w ubr. 320 osób.

Regularnie współpracowaliśmy także z Polską Radą Organizacji Młodzieżowych. Wspólnie z przedstawicielami PROM i innych organizacji młodzieżowych zrealizowaliśmy dwie rundy usystematyzowanego dialogu, poświęcone m.in. kreatywności i innowacji młodzieży oraz obecności młodych migrantów w społecznościach państw UE. W dwóch Unijnych Konferencjach Młodzieżowych – w marcu i we wrześniu – wzięli udział przedstawiciele młodzieży z różnych części Polski.

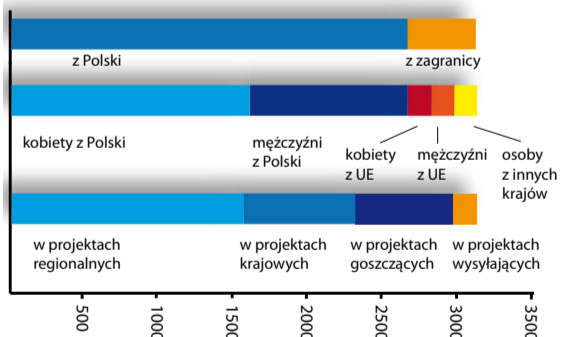
W najbliższym czasie zaczynamy także przygotowania do spotkania organizowanego w ramach przewodnictwa Polski w Grupie Wyszehradzkiej. Odbędzie się ono wiosną 2013 r. i będzie m.in. okazją do zaprezentowania raportu na temat sytuacji młodych ludzi z Europy Środkowej. ✪

– Aleksandra Karlińska,
departament Współpracy Międzynarodowej MEN

STATYSTYCY POLICZYLI

PLAN SZKOLEŃ I WSPÓŁPRACY

Uczestnicy projektów NA w 2012 r.

Plan Szkoleń i Współpracy to działania Narodowej Agencji (NA) służące wspieraniu beneficjentów programu „Młodzież w działaniu” oraz osób zainteresowanych realizacją projektów młodzieżowych. Dzięki inicjatywom podejmowanym w ramach Planu Szkoleń i Współpracy młodzi ludzie oraz osoby pracujące z młodzieżą mogą podnosić kompetencje dotyczące edukacji pozaformalnej i tworzenia projektów.

W 2012 r. NA zorganizowała: 12 wydarzeń międzynarodowych z udziałem 650 uczestników; 32 projekty krajowe, w których wzięło udział 749 osób; 16 projektów regionalnych, w ramach których odbyło się około 48 szkoleń dla 1550 osób, oraz wysłała 163 osoby z Polski na 85 szkoleń zagranicznych. Łącznie w działaniach Planu Szkoleń i Współpracy wzięło udział 3112 osób, w tym 2648 z Polski i 464 z innych krajów.

W 2012 r. kontynuowana była realizacja Pozaformalnej Akademii Jakości Projektu. Tematy ubiegłorocznych modułów to: efektywna komunikacja w zespole, zarządzanie projektem w perspektywie strategicznej oraz podstawy pracy z grupą. Wzięło w nich udział 66 osób. Odbyła się również czwarta edycja Młodzieżowej Akademii Lokalnych Liderów (MALL), w której uczestniczyło 23 młodych liderów z całej Polski. ✪

– oprac. Magdalena Malinowska

Dwanaście miesięcy, tysiące beneficjentów

MŁODZIEŻ W DZIAŁANIU Zainteresowanie programem jest w Polsce tak duże, że można by nim obdzielić kilka krajów. Oto podsumowanie najważniejszych wydarzeń roku 2012

Narodowa Agencja wsparła w ubiegłym roku prawie 800 projektów

Mikołaj Różycki
koordynator Akcji 1. Młodzież dla Europy
✉ mikolaj.rozycki@frse.org.pl

Polska to naprawdę duży kraj! – tymi słowami podsumował wystąpienie przedstawiciela polskiej Narodowej Agencji jeden z pracowników programu w Finlandii. Prezentacja dotyczyła zainteresowania polskich beneficjentów projektami wymian i szkoleń w 2012 r. Reakcja była uzasadniona: Polacy od wielu lat są w czołówce narodów najchętniej korzystających z możliwości „Młodzież w działaniu” – zarówno pod względem liczby projektów, jak i uczestniczącej w nich młodzieży. Co działo się w minionym roku? Zapraszamy na krótkie podsumowanie.

Rekordowe wyniki

Stowarzyszenia, fundacje, grupy nieformalne, szkolne kluby i koła, grupy parafialne, kluby sportowe, biblioteki, samorządy, domy kultury i muzea – tak szerokie spektrum beneficjentów programu pokazuje, że polska młodzież i ci, którzy z nią pracują, są bardzo aktywni na tle innych krajów.

Rok 2012 był wyjątkowy. Polska Narodowa Agencja miała do dyspozycji prawie 10 mln euro – o prawie 1,5 mln więcej niż w poprzednich latach. Wydano je w całości, wspierając prawie 800 projektów – aż o 23 proc. więcej niż rok wcześniej. Ponad 200 inicjatyw lokalnych, prawie 250 wymian międzynarodowych (w tym z krajami Kaukazu i Europy Wschodniej), ponad 40 projektów dotyczących polityki młodzieżowej i demokracji, kilkadziesiąt szkoleń i seminariów oraz ponad 150 przedsięwzięć w ramach Wolontariatu Europejskiego – te liczby w dużym skrócie obrazują miniony rok. W sumie to kilka tysięcy zaangażowanych młodych ludzi.

Konkretna informacja dla konkretnych osób

Działania szkoleniowe i informacyjne prowadzone przez Narodową Agencję w ubiegłym roku w większym stopniu niż dotychczas skierowane były do konkretnych grup odbiorców. Towarzyszący im wzrost zainteresowania (mierzony liczbą

otrzymanych zgłoszeń) świadczy o tym, że warto kontynuować je w przyszłości. Jakże to działania?

Zespół Akcji 2. Wolontariat Europejski zorganizował spotkania informacyjne: pierwsze dla pracowników bibliotek, drugie dla urzędów pracy i instytucji zaangażowanych w zwalczanie bezrobocia. Dla mających finansowe problemy bibliotek możliwość przyjęcia wolontariuszy z innych krajów to szansa na wzbogacenie oferty dla młodzieży. Z kolei dla młodych bezrobotnych dużą szansą na zwiększenie kompetencji – zwłaszcza językowych i dotyczących pracy z ludźmi – może być dłuższy wyjazd na wolontariat zagraniczny.

Zespół Akcji 1. programu zorganizował jesienią szkolenie dla organizacji i instytucji zajmujących się sportem młodzieżowym, a także dla tych, które pracują z młodzieżą zagrożoną wykluczeniem społecznym. – Sądzę, że efekty zobaczymy niebawem, a możliwość spotkania ludzi działających w tej samej dziedzinie to świetna okazja do wymiany doświadczeń i pomy-

ślów na to, co i jak robić – stwierdziła jedna z uczestniczek szkoleń.

zajmują się wspieraniem przedsiębiorczości młodych. Z kolei w połowie listopada zamek w Pułtusku wypełnił się ponad setką osób zaangażowanych w działania na rzecz młodzieży, które wymieniały się pomysłami i metodami pracy w ramach międzynarodowego seminarium *Tool Fair* (o którym piszemy w innym miejscu).

Badania nie tylko krajowe

Dużym sukcesem Narodowej Agencji było nawiązanie współpracy z PKPP Lewiatan. Wyniki wspólnego projektu badawczego, dotyczącego *Okoliczności uczenia się i zdobywania kompetencji w ramach edukacji pozaformalnej* zostaną przedstawione na początku 2013 r. Kolejne podobne projekty analityczne ruszą niebawem.

W czerwcu przedstawiliśmy także wyniki badań RAY – analizy pokazującej, jakie kompetencje zdobywają uczestnicy i koordynatorzy projektów programu „Młodzież w działaniu” oraz jak edukacja pozaformalna wpływa na ich rozwój osobisty. Polska jest jednym z 15 krajów biorących udział w tym przedsięwzięciu.

Ponadto sporym międzynarodowym echem odbiły się wyniki badania prowadzonego wspólnie z Centrami SALTO. Dotyczyło ono wpływu międzynarodowej współpracy w ramach programu „Młodzież w działaniu” na rozwój sektora młodzieżowego w krajach bałkańskich, północnej Afryki oraz Europy Wschodniej i Kaukazu. Wyniki przedstawiono w trakcie Forum *Współpraca młodzieżowa ponad granicami* w październiku w azerskim Baku.

Start programu ambadorskiego

Publikacje, akcje informacyjne, aktywność medialna, obecność na różnych młodzieżowych i edukacyjnych imprezach i targach wypełniała czas zespołowi promocji. Ale 2012 r. zostanie zapamiętany przede

ROK 2012 ZOSTANIE ZAPAMIĘTANY PRZEDE WSZYSTKIM JAKO CZAS POWOŁANIA DO ŻYCIA ZESPOŁU AMBASADORÓW PROGRAMU „MŁODZIEŻ W DZIAŁANIU”. ICH ZADANIEM JEST PROMOWANIE PROGRAMU NA POZIOMIE LOKALNYM I WŚRÓD RÓWIEŚNIKÓW

wszystkim jako czas powołania do życia zespołu ambasadorów programu „Młodzież w działaniu”. Dwadzieścia młodych osób wylonionych w konkursie ma spore doświadczenie w prowadzeniu działalności młodzieżowej i projektach wspartych przez Narodową Agencję. Ich zadaniem jest promowanie programu na poziomie lokalnym i wśród rówieśników. Dla najlepszego ufundowano nagrodę – wakacyjny staż.

Duże międzynarodowe wyzwania

Ten rok upłynął także pod znakiem dużych spotkań i szkoleń. Logistyką na najwyższym poziomie wykazali się członkowie zespołu Akcji 3. i Centrum współpracy z krajami Europy Wschodniej i Kaukazu (SALTO EECA), organizując w czerwcu szkolenie połączone z wizytą studyjną dla pracowników z innych narodowych agencji z całej Europy. Polska była również miejscem spotkania trenerów młodzieżowych oraz osób kierujących zespołami trenerskimi w narodowych agencjach.

Ponadto późną wiosną podwarszawski Konstancin gościł uczestników międzynarodowego seminarium kontaktowego dla Akcji 1. i 5. oraz tych, którzy na co dzień

– To był wartościowy i pracowity rok. Zainteresowanie programem jest tak duże, że można by nim obdzielić kilka krajów. To kapitalny zastrzyk energii do dalszej pracy – podsumowuje Zofia Ślęzakowska, zastępczyni dyrektora programu. ✪

Więcej o programie „Młodzież w działaniu”:
✉ www.mlodziw.org.pl

NOWY T-KIT KOMISJI EUROPEJSKIEJ

W jaki sposób zapobiegać i łagodzić napięcia w środowisku młodzieżowym – na to pytanie odpowiada najnowszy pakiet szkoleniowy (T-KIT) Komisji Europejskiej i Rady Europy. Publikacja opisuje różne

aspekty pracy z młodzieżą w reakcji na konflikt. Jej autorzy przekonują, że celem pracy z młodzieżą w obliczu konfliktu powinno być zapobieganie jego negatywnym konsekwencjom i wykorzystanie jego siły poprzez odpowiednie zarzą-

danie oraz przekierowanie aktywności na działania wykonywane na rzecz młodych ludzi, razem z nimi lub przez nich.

EUROPEJSKI TYDZIEŃ MŁODZIEŻY

Zdobądź pieniądze na realizację pro-

jektu w ramach Europejskiego Tygodnia Młodzieży 2013! Szósty w historii ETM potrwa od 26 maja do 2 czerwca 2013 r. Na zorganizowanie w jego ramach debat, spotkań, warsztatów czy seminariów można otrzymać dofinansowanie

z Akcji 5.1 programu „Młodzież w działaniu”. Narodowa Agencja sfinansuje do 75 proc. kosztów projektu – kwota nie może jednak przekroczyć 10 tys. euro. Szczegóły na stronie internetowej www.mlodziez.org.pl.

Nowości w zasadach finansowania

MŁODZIEŻ W DZIAŁANIU Od jesieni 2012 r. obowiązują nowe regulacje finansowe i zasady aplikowania

Zofia Słezakowska

zastępca dyrektora Narodowej Agencji Programu „Młodzież w działaniu”

✉ zofia.slezakowska@frse.org.pl

Nowelizacja reguł związanych z finansowaniem to dzieło Parlamentu Europejskiego i Rady UE – decyzje te podjęto w listopadzie 2012 r. Dostosowując się do nich, w tym samym miesiącu Komisja Europejska wprowadziła nowe zasady aplikowania – *Rules of Application* (RAP).

Decyzje podjęte na szczeblu europejskim mają odbicie w zasadach aplikowania do programu „Młodzież w działaniu” w 2013 r. Najważniejsze zmiany dotyczą skrócenia czasu na dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów i rozliczanie raportów końcowych. W 2013 r. przelew płatności zaliczkowej będzie musiał nastąpić w ciągu 30, a nie jak dotychczas 45 dni, natomiast na rozliczenie raportu z realizacji działań i przelanie płatności końcowej będzie 60, a nie 90 dni. Ponadto badanie zdolności finansowej potencjalnych beneficjentów będzie uruchamiane w momencie gdy suma grantów, o które w danym roku kalendarzowym wnioskuje, przekroczy 60 tys. euro, a nie jak dotychczas 25 tys. euro.

Na kanwie nowych regulacji finansowych w przewodniku dla beneficjentów na rok 2013 w części C zmieniono zapisy dotyczące tego, kto może ubiegać się o dofinansowanie, kogo nie dotyczy badanie zdolności finansowej oraz jakie są mechanizmy dofinansowań. Dopre-

Zmiany są korzystne dla beneficjentów

cyzowano też zapis dotyczący współfinansowania: za takie uznano przychody wypracowane w czasie projektu, o ile zostały one wykorzystane w jego trakcie do osiągnięcia jeszcze lepszych efektów. Generalna zasada mówiąca, że projekt nie może zakończyć się zyskiem finansowym, nie uległa zmianie.

W przewodniku wprowadzono również zmiany merytoryczne, dotyczące priorytetów na 2013 r. i aspektów związanych z wdrażaniem certyfikatu Youthpass. ✨

Więcej szczegółów na temat zmian:

✉ www.mlodziez.org.pl
w zakładce „Przewodnik”

Czas na zmiany!

WYDARZENIE Nowoczesne narzędzia edukacyjne są w zasięgu ręki. Udowodnili to uczestnicy polskiej edycji międzynarodowego seminarium *Tool Fair*

Ewelina Miłon

program „Młodzież w działaniu”

✉ ewelina.milon@frse.org.pl

Tool Fair to cykliczne spotkania odbywające się w różnych miastach Europy, wokół których zgromadzili się eksperci od edukacji. Głównym celem seminariów jest wymiana doświadczeń dotyczących różnorodnych autorskich i innowacyjnych narzędzi edukacyjnych oraz zdobycie nowych umiejętności. Uczestnicy *Tool Fair* mają doskonałą okazję popracować wspólnie nad nowymi sposobami pracy wykorzystywanymi w projektach młodzieżowych. Ważnym elementem spotkań jest też spojrzenie w przyszłość i ustalenie strategii działań, które będzie można podejmować po powrocie do domów.

Polska edycja *Tool Fair* odbyła się w dniach od 19 do 23 listopada 2012 r. we wnętrzach XVI-wiecznego zamku w Pultusku. Główny temat spotkania brzmiał *Tools for Changes (Narzędzia dla zmian)*. Uczestników seminarium powitał dyrektor Narodowej Agencji Programu „Młodzież w działaniu” Tomasz Bratek. Podkreślił on, że chociaż nieznaną jest do końca kształt nowego programu młodzieżowego, to jedno jest pewne – przyszłość należy do młodych ludzi. Seminarzyści mieli także okazję usłyszeć historię *Tool Fair* z ust jego pomysłodawcy Bernarda Abrigiani, który zwrócił uwagę na potrzebę tworzenia

nowych narzędzi edukacyjnych dla kolejnych pokoleń.

W trakcie seminarium uczestnicy w aktywny sposób zdobywali wiedzę. Podczas 32 różnych warsztatów dowiadywali się, jak pracować z młodym rodzicem i wykorzystywać nowe media do codziennej pracy z młodzieżą. Poznawali też metody prawidłowej komunikacji z drugim człowiekiem, sposoby na rozwiązywanie problemów oraz zastanawiali się nad tym, jak zaplanować

7

SEMINARIÓW TOOL FAIR
ODBYŁO SIĘ DO TEJ PORY
W EUROPIE

dobrą ewaluację projektu i działania upowszechniające jego rezultaty. Odbył się warsztat, na którym wystarczyło się po prostu śmiać, ale i taki, na który trzeba było przynieść dwieście dwulitrowych butelek z nakrętkami.

Warsztaty prowadzone były w sposób pozaformalny przez samych uczestników. Jednak – jak na otwarciu *Tool Fair* powiedział Bernard Abrigiani – to, że *nasze metody są pozaformalne, nie oznacza, że nie są poważne*. – Każdy uczestnik wyniósł z warsztatów konkretną wiedzę i umiejętności, które później mógł wdrażać w swojej pracy

z młodymi ludźmi. Tylko wtedy warsztaty mają sens, gdy wiedzę wyniesioną z nich zaczynamy wykorzystywać na co dzień – mówi koordynatorka *Tool Fair* Dominika Jagiełło.

W trakcie seminarium organizatorzy nie zapomnieli także pochwalić się dorobkiem naszego kraju i tradycyjną polską kuchnią. Już pierwszego dnia w trakcie gry symulacyjnej *Castle discovery* seminarzyści odkrywali historię pultuskiego zamku. W kolejnym dniu podczas warsztatów z profesjonalnymi kucharzami mieli okazję przygotować polskie pierogi, sałatkę jarzynową i inne ciekawe dania. – Kuchnia to doskonały sposób poznawania naszej kultury. Chcieliśmy, aby uczestnicy nauczyli się przygotowywać polskie potrawy, aby mogli przygotować je rodzinom czy kolegom, gdy wrócą do swoich domów – mówi Mateusz Jeżowski, organizator. Na koniec wtorkowego dnia niespodzianką był koncert Czesława Mozila.

Ciekawym aspektem *Tool Fair* było zaangażowanie samych uczestników w jego realizację. Oprócz prowadzenia wspomnianych warsztatów seminarzyści przygotowali także targi narzędzi, w trakcie których prezentowali swoje działania, projekty, metody pracy.

A co w 2013 roku? Grecki *Tool Fair* – mamy nadzieję, że tak samo owocny jak ten w Polsce. ✨

Więcej o seminariach *Tool Fair* na stronie:

✉ www.salto-youth.net

Z NOTATNIKA AMBASADORA

Ambasadorem w Zgierzu być...

Mieszkając w Zgierzu, a studiując w Łodzi, mogę dowiedzieć się wielu ciekawych rzeczy o moim mieście: że to koniec świata, że w Zgierzu chodzi się po chodnikach, bo jeszcze nie ma ulic, a nawet, że Zgierz to dzielnica Łodzi...

Te i podobne żarciki są naturalne dla osób, które mieszkają w dużym mieście i o miastach sąsiadujących wiedzą niedużo. Jest jednak wiele rzeczy, którymi Zgierz może się pochwalić: m.in. kilka ogólnopolskich festi-

wali, Park Kulturowy Miasto Tkaczy, Zespół Pieśni i Tańca „Boruta”.

Jest jednak jeszcze coś, o czym często się zapomina. Od prawie trzech lat w Zgierzu realizowane są projekty dofinansowywane z programu „Młodzież w działaniu”. *EZG, Miasto po godzinach, Noc krótka, zaczyna się Sobótka, Pod Łowiczem na końcu wsi...*, *Młodzieżowy Bank Pracy, Klucz do równości, Ulica Alternatywna, Zatroper* i wreszcie *Zgrywalizacja* to dziewięć projektów, które towarzyszą zgierzanom przez ostatnie lata. Tematyka jest bardzo różnorodna: od stworzenia portalu informacyjnego, poprzez zagadnienia związane z kulturą ludową, problemy bezrobocia wśród młodych, prawa człowieka, aż po organizację grywalizacji.

Jednak zgierskiej młodzieży wciąż mało. – Na luty planujemy składanie wniosku o dofinansowanie wymiany międzynarodowej w Akcji 1.1 z Rumunią i Grecją, zastanawiamy się nad Akcją 5.1 i cały czas myślimy o inicjatywie lokalnej w Akcji 1.2 – mówi Paula Baranowska, sekretarz Stowarzyszenia Miłośników Kultury Ludowej FOLKIER.

Mam nadzieję, że moje ambasadorowanie zachęci do aplikowania nowe grupy młodzieży i stowarzyszenia, a dzięki temu Zgierz, ale nie tylko on, będzie mógł się cieszyć z kolejnych, atrakcyjnych i wartościowych projektów.

– Jakub Pyrzanowski, ambasador programu „Młodzież w działaniu”

PROJEKT KWARTAŁU – ZA CO TRZYMA KCIUKI KOMITET EWALUACYJNY

Projekt Blues Ray

– otwieranie oczu dźwiękiem

Muzyka zaważyła na życiu Raya Charlesa, przyniosła mu sławę, karierę, spełnienie, ale też była jego oczami, którymi widział świat. To właśnie muzyka i stała się znakomitemu bluesmanowi zainspirowały czworo młodych ludzi, którzy postanowili pomóc w pokonywaniu barier przez młodzież niepełnosprawną. W projekcie w ramach Akcji 1.2. In-

icjatywy Młodzieżowe zamierzają oni zarazić swoją muzyczną pasją młodzież, która nie widzi lub ma problemy z widzeniem. Chcą pomóc odkryć jej inny wymiar muzyki – nie tylko poprzez słuchanie, lecz także poprzez naukę gry na wybranym instrumencie, komponowanie oraz zespołowe ćwiczenie i wykonywanie utworów muzycznych. ✨

OPINIA

Udział w warsztatach „Blues Ray” otwiera przed młodymi ludźmi nowe szanse. Obok możliwości nauczenia się bądź udoskonalenia gryna instrumencie, pisania tekstów, tworzenia muzyki i wspólnego muzykowania, zarówno młodzi niewidomi, jak i ci widzący mają możliwość wzajemnego poznania się poprzez pracę nad wspólnym projektem. Współdziałając ze sobą, uczą się otwartości na potrzeby drugiego człowieka, pokonują bariery i stereotypy, zdobywając przy tym szereg nowych kompetencji i umiejętności. Wspólne zajęcia pozwalają uwierzyć w siebie, są świetną metodą na rozwijanie zainteresowań i aktywne spędzanie wolnego czasu. Mozolne próby i ćwiczenia uczą wytrwałości w dążeniu do celu, sumienności, organizacji i dyscypliny – cech jakże przydatnych w życiu.

Projekt, podobnie jak blues Raya Charlesa, powinien silnie oddziaływać

Jarek Brodowski

Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży

na otoczenie, zachęcać społeczeństwo do aktywnego włączania osób niepełnosprawnych we wszelkie możliwe działania i przelamywać bariery, które de facto w dużej mierze istnieją tylko w naszych głowach.

Jeżeli przedsięwzięcie powiedzie się, inicjatorzy projektu będą chcieli poszerzyć obszar jego oddziaływania na inne regiony Polski, a być może i Europy. Należy zatem trzymać kciuki. ✨

UWAGA, SZANSA!

Chciałbyś poznać bliżej region Europy Wschodniej i Kaukazu? Szukasz partnerów i wiedzy, jak współpracować ze Wschodem? A może już współpracujesz z tym regionem i chciałbyś podnieść jakość realizowanych działań EVS?

Centrum Współpracy SALTO EECA we współpracy z siecią narodowych agencji programu „Młodzież w działaniu” przygotowało szkolenie *EastWestEVS*. Inicjatywa skierowana jest do koordynatorów EVS zarówno z krajów programu, jak i ze Wschodu. Celem kursu jest rozwój kompetencji koordynatorów dla współpracy międzyregionalnej w ramach EVS. Szkolenie odbędzie się w dniach 18-24 marca. Aplikacje przyjmowane będą do 3 lutego!

Więcej szczegółów na stronie internetowej www.salto-youth.net/eastwestevs2013. ✨

Edukacja dorosłych

TRZY PYTANIA DO...

REWOLUCJA W WARSZTATACH GRUNDTVIGA

Rozmowa z Aliną Respondek,
zastępcą dyrektora programu „Uczenie się przez całe życie”
ds. programu Grundtvig

Na czym polega zmiana założeń akcji Warsztaty Grundtviga w roku 2013?

Dotychczas na kilkudniowe zagraniczne warsztaty edukacyjne mogli wyjeżdżać dorośli słuchacze, chcący rozwinąć swoje kompetencje osobowe i społeczne. W roku 2013 Komisja Europejska całkowicie zmieni zasady. Od września udział w warsztatach będą mogli brać tylko przedstawiciele kadry edukacji dorosłych, a tematyka tej akcji zostanie zawężona do zagadnienia alfabetyzacji dorosłych (ang. *adult literacy*).

Dlaczego wprowadzono te zmiany?

Jest faktem, że blisko 80 mln Europejczyków ma trudności w zakresie niezbędnych we współczesnym świecie umiejętności: pisanie i czytanie lub rozumienia informacji, korzystania z nich oraz ich krytycznej oceny. Nowe założenia akcji mają pomóc przeciwdziałać temu zjawisku. Z warsztatów będą mogli skorzystać europejscy edukatorzy osób dorosłych, np. prowadzący zajęcia z zakresu poprawy umiejętności pisanie i czytanie oraz kadra zarządzająca organizacji mających taką ofertę edukacyjną.

W jaki sposób edukator dorosłych z Polski może skorzystać z wyjazdu na warsztaty Grundtviga?

W bardzo prosty – zgłaszając się bezpośrednio do organizatora wybranego wyjazdu. Nowy katalog warsztatów zostanie opublikowany w maju 2013 r. i będzie obejmował wydarzenia począwszy od września. Uczestnik zakwalifikowany przez organizatora nie będzie musiał za nic płacić – to organizator pokrywa koszty podróży, utrzymania oraz udziału w zajęciach. ❁

– rozm. red.

WIZYTY STUDYJNE

Jak wygląda wprowadzanie nowych technologii do hiszpańskich szkół Odkrywanie tajemnic Galicji

W dniach 20-23 marca 2012 r. w Santiago de Compostela (Galicja, Hiszpania) odbyła się wizyta studyjna *Abalar project in Galicia, part of 'School 2.0' programme for the digital classroom*. Wzięło w niej udział 12 osób z 11 europejskich krajów – m.in. niżej podpisany. Projekt realizowany jest przez Departament ds. Edukacji hiszpańskiego regionu Galicji.

Celem wizyty było przyjrzenie się z bliska programowi komputeryzacji hiszpańskich szkół. W ramach przedsięwzięcia placówki wyposażono w sprzęt i infrastrukturę informatyczną, opracowano materiały edukacyjne, przeprowadzono szkolenia dla nauczycieli i szkolnych e-koordynatorów oraz stworzono platformę ułatwiającą współpracę szkół.

Do każdej z 370 placówek objętych programem dostarczono m.in. serwery, specjalnie zaprojektowane laptopy i interaktywne tablice. Na platformie edukacyjnej zgromadzono ponad 900 materiałów w językach: galicyjskim, hiszpańskim, francuskim i angielskim.

Uczestnicy wizyty mieli możliwość wzięcia udziału w lekcjach, poznania wszystkich zasad realizacji projektu oraz spotkania kreatywnych, niezwykle interesujących osób. ❁

– Rafał Lew-Starowicz,
Instytut Badań Edukacyjnych

DO PLACÓWEK OBJĘTYCH PROGRAMEM DOSTARCZONO M.IN. SERWERY, SPECJALNIE ZAPROJEKTOWANE LAPTOPY I INTERAKTYWNE TABLICE

Plan działań już jest, teraz czas na realizację

AGENDA NA RZECZ UCZENIA SIĘ DOROSŁYCH Proces starzenia się społeczeństw wystąpił w Europie wcześniej niż w Polsce. Niestety, nadrobimy to opóźnienie z nawiązką

Publikacja KE wydana w związku z ogłoszeniem agendy na rzecz uczenia się dorosłych

Stanisław Drżdźewski
radca generalny w MEN,
koordynator upowszechniania w Polsce europejskiej agendy na rzecz uczenia się dorosłych

Raport OECD na temat wzrostu gospodarczego pokazuje, że do roku 2060 wśród liczących się gospodarczo krajów Polska będzie należeć do grona czterech z największym, ponad 60-proc. współczynnikiem obciążenia demograficznego (relacja liczby osób w wieku 65+ do tych w wieku 15-64 lata). Obecnie współczynnik ten wynosi dla Polski ok. 20 proc. Tymczasem – mimo europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia – o ile edukacja formalna dzieci i młodzieży wciąż się rozwija, to w uczeniu się dorosłych od lat trwa stagnacja.

Na ten problem wskazuje odnowiona europejska agenda na rzecz uczenia się dorosłych. Rada UE przyjęła ją w listopadzie 2011 r., by uzupełnić podstawowe procesy współpracy w edukacji: Proces Kopenhaski dotyczący kształcenia i szkolenia zawodowego oraz Proces Boloński odnoszący się do szkolnictwa wyższego. Agenda ustanowiona została w perspekty-

wie równoległej do strategii *Europa 2020* z działaniami priorytetowymi na lata 2012-14. Nawiązuje ona do planu działań w UE na rzecz uczenia się dorosłych w latach 2008-10, który nie zakończył się wielkimi sukcesami.

W agendzie, w perspektywie roku 2020, mówi się m.in. o nowym podejściu do edukacji dorosłych, skupionej wokół efektów uczenia się, oraz odpowiedzialności i autonomii osoby uczącej się. Agenda opiera się nie tylko na idei kształcenia ustawicznego, ale także uznawania doświadczeń wcze-

PODSTAWOWYM POJĘCIEM AGENDY JEST UCZENIE SIĘ DOROSŁYCH, A NIE KSZTAŁCENIE USTAWICZNE. POKAZUJE TO EWOLUCJĘ IDEI UCZENIA SIĘ DOROSŁYCH, KTÓRA STOPNIOWO ODCHODZI OD PODEJŚCIA SZKOLNEGO

śniej nabytych. Symptomatyczne jest to, że podstawowym pojęciem agendy jest uczenie się dorosłych, a nie kształcenie ustawiczne. Pokazuje to ewolucję idei uczenia się dorosłych, która stopniowo odchodzi od podejścia szkolnego.

W dłuższej perspektywie agenda promuje równorzędne traktowanie edukacji formalnej i pozaformalnej oraz uczenie się w naturalnym (a nie tylko szkolnym) oto-

czeniu, tj. np. poprzez praktykę w miejscu pracy lub zorganizowane formy zaangażowania obywatelskiego.

W perspektywie 2012-14 agenda wskazuje na 21 priorytetowych obszarów działań zgrupowanych wokół czterech celów współpracy europejskiej w edukacji (realizacji idei LLL i mobilności; poprawy jakości i skuteczności edukacji; promowania równości, spójności społecznej i aktywności obywatelskiej; zwiększenia kreatywności i innowacyjności) oraz celu dodatkowego – poszerzenia wiedzy o sektorze uczenia się dorosłych.

W Polsce agenda powinna się przyczynić do nowego podejścia do edukacji dorosłych, a zwłaszcza kwestii: zachowania spójności szkoleń z systemem antycypacji potrzeb dorosłych w zakresie kompetencji i kwalifikacji; zorientowania szkoleń na efekty uczenia się; zintegrowania szkoleń z procedurami walidacyjnymi; łączenia szkoleń z transferem osiągnięć edukacyjnych; organizacji ofert do pogodzenia z codziennymi obowiązkami dorosłych; łączenia starań na rzecz rozwoju kompetencji kluczowych z ofertami szkoleń specjalistycznych; łączenia edukacji z praktyką; powiązania szkoleń zewnętrżnych z uczeniem się w pracy; zintegrowania z usługami

indywidualizowanego poradnictwa; włączenia w systemy oceny jakości ofert oraz monitorowania ich efektów; przekazywania zdobytej przez dorosłych wiedzy i umiejętności innym dorosłym, także w ramach solidarności międzypokoleniowej. ❁

Więcej informacji na stronie:

🌐 http://ec.europa.eu/education/adult/agenda_en.htm

Aktywny rok już za nami

WYDARZENIE W Europejskim Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej 2012 wyjątkowo intensywnie promowano ideę uczenia się przez całe życie

Alina Respondek

zastępcą dyrektora programu „Uczenie się przez całe życie” ds. programu Grundtvig
✉ alina.respondek@frse.org.pl

Przez 12 miesięcy obchodów prezentowano najlepsze przykłady aktywności i aktywizacji osób starszych, w tym społecznej oraz tej ukierunkowanej na własny rozwój i dbałość o zdrowie. Służył temu m.in. konkurs ogłoszony przez Komisję Europejską, którego celem było wyróżnienie organizacji i osób wspierających aktywność seniorów. Jedną z nagród w kategorii *Srodowiska przyjazne dla osób starszych* otrzymało Centrum Inicjatyw Senioralnych w Poznaniu.

Przez cały rok debatowano w różnych gremiach nad tym, jakie warunki muszą

być spełnione, by osoby dojrzałe, już biernie zawodowo, mogły i chciały pozostać aktywnymi członkami społeczeństwa oraz by to społeczeństwo nauczyło się korzystać z ich potencjału. Dyskutowano o solidarności międzypokoleniowej, o potrzebie uwzględniania młodych na problemy wieku dojrzałego, ale też korzystania z doświadczeń życiowych, umiejętności i wiedzy osób starszych oraz o wolontariacie seniorów na rzecz młodszych i rówieśników.

Podczas obchodów Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej 2012 wielokrotnie podkreślano konieczność promowania uczenia się osób w wieku dojrzałym. Zdobywanie nowych umiejętności i wiedzy jest potrzebne zarówno dla celów osobistych, jak i dla aktywnego uczestniczenia w życiu społecznym.

Potrzebę tę mocno akcentowano m.in. w ramach kilku konferencji tematycznych zorganizowanych przez MPiPS i Kancelarię Prezydenta, kongresu UTW w Warszawie (19 marca), Forum UTW w Krynicy/Nowym Sączu (5-8 września) oraz podczas Konwencji Międzypokoleniowej Dni Aktywności w Warszawie (24-26 września). W wiele z tych wydarzeń zaangażowany był program Grundtvig.

Uczeniu się seniorów poświęcono również rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2012-2013. ❁

Więcej o ER 2012:

🌐 <http://europa.eu/ey2012>

oraz w aktualnościach programu Grundtvig:

🌐 www.grundtvig.org.pl/aktualnosci

GRUNDTVIG – DNI OTWARTE

Narodowa Agencja programu Grundtvig zachęca do udziału w dniach otwartych. W ich trakcie potencjalni wnioskodawcy będą mogli skorzystać z indywidualnych konsultacji z pracownikami

zespołu programu Grundtvig. Podczas takich spotkań w biurze Narodowej Agencji będzie możliwość przedyskutowania pomysłu na projekt, uzyskania pomocy w znalezieniu partnera czy w technicznych aspektach wypełnia-

nia wniosku o dofinansowanie. NA planuje organizację 7 dni otwartych (w styczniu, lutym, marcu i we wrześniu), z odpowiednim wyprzedzeniem przed terminami składania wniosków w poszczególnych akcjach. W 2013 r.

nie będzie natomiast spotkania informacyjno-promocyjnego, na którym została by zaprezentowana cała oferta programu Grundtvig. Informacje o terminach dni otwartych można znaleźć na stronie internetowej: www.grundtvig.org.pl.

INTERNET

Pasjonujesz się historią? Szukasz źródeł i inspiracji? Wejdź na europejski portal historiana.eu. Portal umożliwia bezpłatny dostęp do wysokiej jakości materiałów dotyczących światowego dziedzictwa.

Ćwiczenia z gaszenia pożarów wymagały odpowiedniego przygotowania

Życie odpowiedzialnie

WARSZTATY GRUNDTVIGA Dwunastu seniorów z całej Europy wzięło udział w spotkaniu poświęconym zdrowemu, bezpiecznemu i ekologicznemu trybowi życia

W programie przedsięwzięcia, zorganizowanego w dniach od 24 do 28 września 2012 r., znalazły się warsztaty z pięciu dziedzin. Codziennie uczestnicy – dwanaście osób w wieku 50+ m.in. z Łotwy, Włoch, Turcji, Węgier, Rumunii – mieli szansę pogłębić swą wiedzę i zdobyć nowe umiejętności.

Pierwszego dnia seniorzy sprawdzali, czy woda, którą piją, jest zdrowa. W tym celu uczestnicy projektu udali się na Wydział Inżynierii Środowiska Politechniki Warszawskiej, gdzie po zajęciach teoretycznych mieli szansę samodzielnie zbadać próbki wody i dowiedzieć się więcej na temat ochrony środowiska.

W drugim dniu grupa wybrała się na wycieczkę do warszawskich Filtrów, gdzie poznała proces biologicznego oczyszczania ścieków. Kolejny dzień dostarczył uczestnikom sporą dawkę adrenaliny. – Gaszenie ognia to było coś! –

mówi uczestniczka warsztatów Martha Horvath, nauczycielka angielskiego z węgierskiej miejscowości Sopron. – Zajęcia pozwoliły mi utwierdzić się w przekonaniu, że w przypadku pożaru wiedziałabym, jakich błędów unikać i jak sobie w takiej sytuacji poradzić! – dodaje Vasilescu Florina z Rumunii.

W czwartek seniorzy wybrali się do Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, gdzie pod czujnym okiem wykładowców mogli zbadać próbki ziemi oraz poznać metody jej ochrony.

Ostatnie zajęcia, które większość grupy oceniła jako najbardziej atrakcyjne, odbyły się w piątek w siedzibie Państwowej Akademii Nauk. – Badaliśmy DNA. To było niesamowite doświadczenie! – wspomina Janin Eliberg, bezrobotny inżynier z Łotwy.

Warsztatami finansowanymi w ramach programu Grundtvig kierowała Ewa Duda z Centrum Kształcenia Ustawicznego nr 2 w Warszawie.

Uczestników spotkania wybrano spośród ponad 20 zgłoszonych osób. – Zależało nam na ludziach, którzy do tej pory nie mieli możliwości skorzystać z takich warsztatów. Chcieliśmy też mieć jak najbardziej różnorodną grupę – mówi Ewa Duda.

– Jestem nauczycielką. Aby uczestniczyć w tych warsztatach, musiałam wziąć urlop. Ale było warto – zapewnia Martha Horvath. Zadowolona jest także Sinja Arh, pielęgniarka ze Słowenii. – O możliwości wzięcia udziału w takim projekcie powiedziały mi córki. Bardzo się cieszę, że się udało – stwierdza.

– Zauważyliśmy, że większość organizowanych programów opiera się na wymianie kulturowej lub artystycznej. Chcieliśmy stworzyć alternatywę – zaproponowaliśmy program oparty na pięciu zagadnieniach dotyczących nauk ścisłych. Cieszę się, że nasz pomysł spotkał się z tak pozytywną oceną uczestników – podsumowuje Ewa Duda. ✿

Więcej informacji o projekcie:

www.grundtvig.org.pl/warsztaty-grundtviga

Okazało się, że warsztat dotyczący bezpiecznego stylu życia może dostarczyć sporej dawki adrenaliny. – Gaszenie pożarów to było coś – podkreślali uczestnicy

Podczas zajęć teoretycznych uczestnicy poznali m.in. metody badań próbek wody

Seniorzy mieli okazję sprawdzić, czy woda, którą piją, jest zdrowa

Uczestnicy Warsztatu Grundtviga badali próbki ziemi przywiezione ze swoich krajów

Kształcenie zawodowe

FELIETON

Budżet UE a kapitał ludzki

dr Maciej Duszczyk

Debata na temat budżetu UE skoncentrowała się na pytaniu, czy przywódcom państw członkowskich uda się osiągnąć kompromis i zapewnić stabilne finansowanie działań unijnych w latach 2014-2020. Na pierwszym miejscu wysuwano wielkość budżetu, zapominając często o tym, na co mają iść środki w nim przewidziane. Tymczasem o wiele ważniejsze od kwoty, którą uzyska Polska, jest wypracowanie kompromisu co do kierunków tzw. interwencji. Co z tego bowiem, że na papierze otrzymamy jakąś potencjalną sumę, jeżeli nie będziemy mogli jej wykorzystać na te cele, które wydają się dla nas najważniejsze w kolejnych latach.

Jestem zdania, że jednym z głównych kierunków działań, które powinny być finansowane ze środków unijnych, jest kapitał ludzki. To na nim bowiem można budować przyszłe przewagi konkurencyjne naszego kraju. Jednocześnie należy to robić zupełnie inaczej niż do tej pory. Wszelkie masowe szkolenia powinny być bezwzględnie zakazane! Pozostawiłbym tylko możliwość finansowania studiów podyplomowych, ale też raczej w ograniczonym zakresie.

W kolejnej perspektywie finansowej UE będziemy mieli chyba już ostatnią okazję do zbudowania w Polsce różnych form współpracy i to powinien być kierunek wydatkowania środków unijnych. Budowanie kapitału ludzkiego tylko na indywidualnych potencjalach, tak jak to się dzieje obecnie, to zdecydowanie za mało. O wiele lepsze efekty przynosi kumulowanie potencjałów, co jest możliwe tylko przy zbudowaniu sieci powiązań pomiędzy instytucjami, które wymuszają współpracę i wspólne rozwiązywanie problemów. Dotyczy to zarówno instytucji publicznych, jak i prywatnych. Dobrze by było, aby urzędnicy, którzy będą decydować o kierunkach wydatkowania środków, wzięli to pod uwagę. ✨

dr Maciej Duszczyk,

zastępca dyrektora Instytutu Polityki Społecznej UW

RZADKO ZADAWANE PYTANIA

Czy w ramach programu Leonardo da Vinci można zorganizować wymianę uczniów lub nauczycieli ze szkołą z zagranicy?

Projekty mobilności polegają na wyjeździe grupy uczniów lub pracowników z kraju za granicę. W ramach jednego projektu można więc zorganizować wyjazd do instytucji partnerskiej za granicą. Jeśli grupa zagraniczna chciałaby przyjechać z rewizytą, wówczas organizacja partnerska musiałaby złożyć wniosek o projekt mobilności w swojej krajowej narodowej agencji programu Leonardo da Vinci.

Natomiast projekty wymian są skierowane do nauczycieli zawodu, trenerów i instruktorów, doradców zawodowych oraz osób odpowiedzialnych za rozwój kadr w przedsiębiorstwach. Przedsięwzięcia te polegają na wymianie doświadczeń między specjalistami pochodzącymi z różnych krajów.

Czy o środki programu Leonardo da Vinci mogą ubiegać się tylko organizacje posiadające osobowość prawną?

Przewodnik dla wnioskodawców programu „Uczenie się przez całe życie” dopuszcza możliwość aplikowania także przez podmioty nieposiadające osobowości prawnej, pod warunkiem że mają zdolność finansową i operacyjną do prowadzenia planowanych w projekcie działań oraz udowodnią to na takich samych zasadach jak podmioty prawne.

– oprac. red.

Usuwanie barier, czyli Leonardo na budowie

EDUKACJA Dzięki programowi Leonardo da Vinci udało się wesprzeć całą serię projektów służących większej mobilności pracowników sektora budowlanego i podnoszeniu ich kwalifikacji

Anna Kowalczyk
program Leonardo da Vinci
✉ anna.kowalczyk@frse.org.pl

Sektor budowlany to jeden z liderów mobilności – jego pracownicy częściej niż osoby z innych branż wyjeżdżają za granicę w poszukiwaniu pracy. Przepływ siły roboczej wciąż jednak napotyka bariery – nie tylko językowe, ale również związane z udowodnieniem posiadanych kwalifikacji. Problem ten mają także menedżerowie chcący działać na otwartym unijnym rynku zleceń.

By pokonać te kłopoty, konieczne jest wypracowywanie wspólnych standardów kształcenia i szkolenia w budownictwie, a także porównywania i certyfikowania kwalifikacji w tej branży. Aktywny udział w tym procesie biorą różne podmioty z sektora budownictwa z wielu krajów UE. Dzięki wsparciu programu Leonardo da Vinci udało się już opracować wiele produktów dla bardzo szerokiego spektrum zawodów budowlanych i poziomów wykształcenia – począwszy od inżynierów i menedżerów, a skończywszy na pracownikach nisko wykwalifikowanych, którzy potrzebują uzupełnić swoją wiedzę.

Na uwagę zasługuje np. system potwierdzania kwalifikacji w budownictwie

nabywanych w procesie pracy, spójny z obowiązującym w Polsce egzaminem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe. System jest oparty na europejskiej normie. Projekt prowadzony przez Konsorcjum APL Bud, kierowany przez Związek Zawodowy Budowlani zbiegł się w czasie z wprowadzoną przez ministerstwo edukacji reformą programową szkół zawodowych. Nowe programy kształcenia dla trzech wybranych przez beneficjenta zawodów (murarz, dekarz, hydraulik) zostały użyte jako podstawa w pilotażach egzaminacyjnych w Polsce i za granicą.

Od kilku lat rośnie też wzbogacana o kolejne tomy biblioteka menedżera budowlanego, niezbędna do poruszania się po międzynarodowym rynku zleceń i inwestycji. Podręczniki przygotowane przez konsorcjum prowadzone przez Wydział Inżynierii Łądowej Politechniki Warszawskiej poświęcone są różnym problemom: od kierowania przedsiębiorstwem po miękkie aspekty zarządzania kadrą. Przeznaczone są głównie do prowadzenia studiów podyplomowych, pozwalają także na międzynarodową standaryzację kształcenia i certyfikacji inżynierów oraz menedżerów budowlanych (tytuł *European Building Expert*).

Cenne podręczniki powstały też w projektach Polskiego Związku Pracodawców

Budownictwa. Wypracowano ujednolicone dla różnych krajów szkolenia dotyczące pozyskiwania środków europejskich na inwestycje infrastrukturalne, zarządzania ryzykiem, roszczeniami i sporami w europejskich projektach w sektorze budowlanym, jak również atrakcyjne szkolenia językowe.

Nie tylko menedżerowie są adresatami produktów opracowanych w ramach programu LdV. Można też wśród nich znaleźć narzędzia skierowane do osób o niskich kwalifikacjach, niechętnie korzystających z kursów, które mogłyby podnosić swoje kwalifikacje drogą pozaformalną. Partnerstwo kierowane przez Instytut Technologii Eksploatacji z Radomia przygotowało e-pakiet edukacyjny *Technologia systemów suchej zabudowy wnętrza*. Zawiera on nie tylko materiały szkoleniowe, ale też narzędzie do oceny własnych kompetencji.

Dzięki środkom z programu Leonardo da Vinci zorganizowano także wiele projektów, w ramach których uczniowie szkół budowlanych odbywali praktyki zawodowe w zagranicznych przedsiębiorstwach, a nauczyciele mogli poznać nowe metody kształcenia umiejętności zawodowych. ✨

Więcej informacji o projektach LdV:
🌐 www.leonardo.org.pl

Przepływ siły roboczej wciąż napotyka na bariery

Barbara Pużańska

dyrektor biura Polskiego Związku Pracodawców Budownictwa

Polski Związek Pracodawców Budownictwa już od kilku lat aktywnie uczestniczy w programie Leonardo da Vinci, realizując kolejne projekty zarówno jako koordynator, jak i partner. Są to przedsięwzięcia opracowane z myślą o podnoszeniu kwalifikacji pracowników branży budowlanej, począwszy od menedżerów, poprzez studentów uczelni technicznych, a skończywszy na uczniach szkół budowlanych. Działalność ta wynika z rosnącego zapotrzebowania na coraz wyższe kwalifikacje w sektorze budownictwa zarówno w kraju, jak i za granicą.

Efekty zrealizowanych projektów są z powodzeniem wdrażane w życie. Kursy szkoleniowe opracowane w ramach naszych projektów stanowią bazę do organizacji szkoleń dla uczniów techników budowlanych. Tematyka zajęć stanowi uzupełnienie standardowych programów nauczania i pozwala młodzieży wzbogacić posiadaną wiedzę o praktyczną naukę zawodu.

Polski Związek Pracodawców Budownictwa uczestniczy także jako partner w tworzeniu programów szkoleniowych z zakresu budownictwa dla studentów uczelni technicznych i menedżerów. Jeden z nich dotyczył nauki technicznego języka angielskiego, co miało ułatwić inżynierom i menedżerom pracę na budowach w krajach unijnych. Projekt z powodzeniem został wdrożony na naszych uczelniach technicznych, a przygotowane podręczniki cieszą się dużym zainteresowaniem wśród kadry menedżerskiej. Inne ukończone w 2012 r. przedsięwzięcie dotyczy zarządzania ryzykiem i opóźnieniami w projektach infrastrukturalnych współfinansowanych z funduszy UE.

Na uwagę zasługuje fakt, że nasze projekty w znacznym stopniu przyczyniają się do poprawy mobilności pracowników budowlanych na unijnym rynku pracy. Udało nam się stworzyć platformę współpracy pomiędzy pracodawcami a uczelniami technicznymi i państwowymi instytucjami odpowiedzialnymi za szkolnictwo zawodowe. Dzięki zaangażowaniu szeregu osób i instytucji w działania na rzecz szkolnictwa zawodowego i procesu ustawicznego uczenia się obecne programy szkoleniowe, a powoli także szkolne programy nauczania, zaczynają odpowiadać realnym potrzebom rynku pracy oraz zmieniającym się przepisom. PZPB planuje dalej aktywnie działać na rzecz szkolnictwa zawodowego poprzez zaangażowanie w kolejne inicjatywy i programy unijne.

LEONARDO DA VINCI – DNI OTWARTE

Zespół programu Leonardo da Vinci zaprasza przedstawicieli instytucji, które zamierzają złożyć wniosek o dofinansowanie w konkursie 2013 r. na bezpośrednie konsultacje w ramach

Dni Otwartych. Po wcześniejszym umówieniu spotkania można porozmawiać ze specjalistą ds. projektów i uzyskać fachowe porady na temat planowanego wniosku. Konsultacje odbywają się w siedzibie Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji przy ul. Mokotowskiej 43 w Warszawie. Możliwe jest także uzyskanie porad telefonicznie. Zapraszamy do skorzystania z możliwości podniesienia jakości wniosku! Więcej szczegółów na stronie: www.leonardo.org.pl.

mu Edukacji przy ul. Mokotowskiej 43 w Warszawie. Możliwe jest także uzyskanie porad telefonicznie. Zapraszamy do skorzystania z możliwości podniesienia jakości wniosku! Więcej szczegółów na stronie: www.leonardo.org.pl.

EUROPASS

Zapraszamy do udziału w szkoleniach z obsługi systemu wydawania dokumentu Europass-Mobilność. Szkolenie odbywa się w formie warsztatu z laptopami – uczestnicy mogą praktycznie

prześledzić poszczególne etapy wypełniania dokumentu w aplikacji. Uczestnictwo w szkoleniu jest bezpłatne. Szczegóły i formularze zgłoszeniowe można znaleźć na stronie internetowej: <http://europass.org.pl/node/181>.

Przygotujmy się na zmieniający się świat

SZKOLNICTWO Co zmienić w sektorze edukacji i szkoleń, by zaspokoić potrzeby zmieniającego się rynku pracy? Oto rekomendacje sieci *News Skills Network*

Tekst pochodzi ze strony:
www.newskillsnetwork.eu

Europejski rynek pracy podlega ciągłym i szybkim zmianom. Zgodnie z przewidywaniami zawody przyszłości będą wymagać wyższego poziomu edukacji i innego zestawu umiejętności i kwalifikacji. Jest to m.in. związane ze zmieniającą się strukturą demograficzną, gospodarczą i ekologicznym rozwojem świata.

Nowa inicjatywa Unii Europejskiej zatytułowana *Nowe umiejętności w nowych miejscach pracy* (*New skills for new jobs*) ma na celu zmniejszenie przepaści pomiędzy światem edukacji a zatrudnienia. Próbuje przewidywać przyszłe zapotrzebowanie na umiejętności oraz prowadzi działania na rzecz lepszego ich dopasowania do wymogów europejskiego rynku pracy.

W wyniku spotkań ekspertów, praktyków, decydentów i beneficjentów oraz przeglądu kluczowych priorytetów strategicznych UE członkowie Sieci NSN sformułowali szereg zaleceń, za których realizację powinny być odpowiedzialne wszystkie podmioty zaangażowane w uczenie się przez całe życie.

Oto niektóre z nich:

- Zbliżenie świata edukacji, szkoleń i zatrudnienia. Konieczne jest tworzenie sieci współpracy instytucji kształcenia i rynku pracy oraz ich komunikacja;
- Ułatwienie małym i średnim przedsiębiorstwom opracowywania strategii rozwijania umiejętności;
- Wzmacnianie roli sektorów w podnoszeniu umiejętności;
- Zwiększenie dostępności doradztwa w miejscu pracy: usługi doradcze mogą wspierać przedsiębiorstwa w określaniu potrzeb szkoleniowych i podnoszeniu umiejętności pracowników;

Sieć The New Skills Network działała w latach 2010-2012

- Promowanie spójności i współpracy pomiędzy instytucjami edukacyjnymi i szkoleniowymi;
- Zwiększenie dostępności danych dotyczących przewidywania potrzebnych umiejętności oraz ich lepsze wykorzystanie do prognozowania;
- Promowanie i zachęcanie do uczenia się w miejscu pracy na wszystkich poziomach. Miejsca pracy to środowiska uczenia się w realnym świecie, które zapewniają możliwości rozwijania umiejętności;
- Szersze wykorzystanie narzędzi takich, jak Europass-CV i Europass-Paszport Językowy powinno wpłynąć na bardziej powszechne uznawanie przez europejskich pracodawców wszelkich działań mających na celu rozwój umiejętności;
- Wyposażenie osób uczących się w odpowiedni zestaw umiejętności

niezbędnych na rynku pracy. Instytucje edukacyjne i szkoleniowe powinny brać pod uwagę nie tylko bezpośrednie zapotrzebowanie rynku na określone zawody, ale też przygotować uczniów na jego zmiany;

- Unowocześnienie kształcenia i szkolenia nauczycieli i trenerów. Współczesne metody kształcenia i szkolenia powinny być elastyczne, zorientowane na uczących się, dostępne i innowacyjne.

Sieć tematyczna *The New Skills Network* działała w latach 2010-2012 przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej. W jej skład weszły narodowe agencje programu „Uczenie się przez całe życie” z 15 krajów. ✪

Więcej informacji o sieci:
www.newskillsnetwork.eu

Sposób na lepszą jakość staży

SIEĆ WSPÓŁPRACY *Euroapprenticeship* to baza informacji i narzędzi dla organizatorów praktyk

Anna Kowalczyk
program Leonardo da Vinci
anna.kowalczyk@frse.org.pl

Zagraniczna praktyka to marzenie wielu młodych osób. Możliwość poznania tajników fachu u mistrzów w innym kraju, radzenie sobie z wyzwaniami, jakie niesie praca i pobyt za granicą, konieczność posługiwania się na co dzień językiem obcym, to wspaniałe warunki do zdobycia umiejętności, które są niezwykle cenne na rynku pracy.

Jednak dobre zorganizowanie zagranicznego stażu dla uczniów to nie lada wyzwanie. Jak znaleźć odpowiedniego partnera? Jak zapewnić uczniom właściwą opiekę? Co zrobić, by staż był nauką z prawdziwego zdarzenia? Wreszcie, jak sprawić, by zdobyte za granicą umiejętności mogły być uznane w naszym programie kształcenia? Te pytania spędzają sen z powiek niejednemu, kto próbuje zaplanować projekt staży zagranicznych dla młodzieży uczącej się zawodu.

Aby wspierać wszystkich, którzy pragną organizować takie wyjazdy, szereg podmiotów z różnych krajów stworzyło sieć współpracy o nazwie *Euroapprenticeship*. Gromadzi ona praktyczne informacje i narzędzia pomagające w organizacji dobrej jakości staży. Umożliwia wymianę doświadczeń oraz współpracę między placówkami edukacyjnymi i szkoleniowymi a przedsiębiorcami oferującymi miejsca praktyk.

Sieć wspierana jest przez stworzoną w ramach projektu platformę internetową. Można na niej znaleźć m.in. informacje o partnerach sieci (wraz z ich oczekiwaniami i propozycjami), opisy systemów kształcenia zawodowego w różnych krajach, a także eksperyty przydatne w projektach mobilnego uczenia się. Na platformie można również znaleźć informacje na temat:

- pedagogicznych i organizacyjnych zagadnień nt. nauki i pracy za granicą;
- zapewniania jakości w mobilności;
- administrowania i finansowania projektów;
- kwestii prawnych;
- przejrzystości i uznawania okresów mobilności oraz wielu innych praktycznych aspektów organizacji projektów.

Projekt *Euroapprenticeship* ułatwia też tworzenie trwałych partnerstw i działań na rzecz mobilności, prowadzi obserwatorium mobilności praktykantów oraz upowszechnia jej europejską markę.

Liderem projektu jest Zgromadzenie Stale Izb Zawodowych i Rzemieślniczych (APCM) z Francji. Ponadto w skład partnerstwa wchodzi przedstawiciele ośmiu krajów UE i Europejskiej Unii Rzemiosła oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości (UEAPME). Wśród partnerów znalazł się m.in. Związek Rzemiosła Polskiego.

Projekt *Euroapprenticeship* jest finansowany ze środków Komisji Europejskiej. ✪

POLECAMY DO CZYTANIA

Upowszechnianie i wykorzystanie rezultatów projektów – Poradnik dla wnioskodawców to kolejny z serii poradników programu Leonardo da Vinci. Przeznaczony jest przede wszystkim dla wnioskodawców, jednak może także być przydatny dla tych, którzy już realizują projekty edukacyjne. Publikacja dostępna jest na stronie www.leonardo.org.pl/publikacje.

WYJĄTKOWE PROJEKTY PROGRAMU LEONARDO DA VINCI

Młodzież z Namysłowa poznaje nowoczesne technologie upraw stosowane w gospodarstwach w Niemczech

Puczające staże w Hesji

Anna Kowalczyk
program Leonardo da Vinci
anna.kowalczyk@frse.org.pl

Zespół Szkół Rolniczych im. T. Kościuszki w Namysłowie od siedmiu lat organizuje zagraniczne praktyki zawodowe w ramach programu Leonardo da Vinci.

Uczniowie wyjeżdżają do Niemiec, gdzie w gospodarstwach rolnych w okolicach Darmstadt przez kilka tygodni zgłębiają tajniki nowocze-

snych technologii stosowanych w rolnictwie. Poznają standardy sanitarne i jakościowe obowiązujące w produkcji rolnej oraz uczą się obsługiwać nowoczesne maszyny i urządzenia. Stażyści uczą się także zarządzać gospodarstwem rolnym, a wiedza ta przydaje im się później w prowadzeniu własnych gospodarstw w kraju.

Wyjazdy to nie tylko nauka, ale też nowe kontakty i przyjaźnie. Uczniowie mieszkają zwykle u rodzin prowadzących gospodarstwa, poznają je

Uczestnicy projektu podczas zajęć w gospodarstwie

zatem od podszewki. Wielu z nich utrzymuje później kontakty ze swoimi gospodarzami i korzysta z ofert pracy wakacyjnej. Ciekawym przykładem jest współpraca jednego z uczestników projektu z gospodarstwem rolno-nasiennym, w którym odbywał

praktykę. Od trzech lat uprawia on dzikie odmiany roślin i kwiatów na nasiona, które następnie sprzedaje niemieckiej firmie. ✪

Więcej informacji o projekcie na stronie:
www.nam.home.pl/j3

UWAGA, NOWOŚĆ!

Krajowe Centrum Europass zaprasza do korzystania z nowej wersji formularza dokumentu Europass-CV.

Po prawie ośmiu latach funkcjonowania Komisja Europejska zaproponowała nowy, bardziej przyjazny formularz Europass-CV wraz z nową aplikacją do wypełniania dokumentu online.

Zmiany dotyczą zarówno formy graficznej, jak i zawartości, np. dodano możliwość uzupełnienia CV o nowe aktywności (np. praca w charakterze wolontariusza) oraz prezentacji szerszego zakresu umiejętności obsługi narzędzi ICT. Zapraszamy na <http://europass.cedefop.europa.eu>.

FELIETON

Flamand potrafi

Wawrzyniec Pater

Ciemna duszna sala, w tle głośna punkowa muzyka, na ścianach porażające realizmem kadry z zaspokajającymi narkotykowy głód bohaterami filmów „Trainspotting” i „Requiem dla snu” – to nie scenariusz kolejnego filmu o młodych ludziach z marginesu, tak wyglądają antynarkotykowe warsztaty dla młodzieży prowadzone przez flamandzkie punkty informacji młodzieżowej.

Na wizytę studyjną do Flandrii jechałem bez entuzjazmu. Ot, kolejna seria rozmów, spotkań i mniej lub bardziej monottonych prezentacji. Po dziesięciu latach pracy, której specyfiką jest częsty kontakt z partnerami z Europy, głód wiedzy o polityce innych krajów nie jest już taki, jak na jej początku. Spotkało mnie mile zaskoczenie.

Już pierwsza prezentacja odpowiedziała na nurtujące mnie pytanie, jak to możliwe, że Belgia przez kilkanaście miesięcy funkcjonowała bez rządu? Przy takiej autonomii, jaką cieszą się dwa główne regiony Belgii, bez władzy federalnej faktycznie można się obyć.

Flandria i Walonia to w zasadzie oddzielne byty państwowe – z niezależnymi rządami, strukturami samorządowymi, różnymi rozwiązaniami w sferze polityki młodzieżowej. Właśnie to ostatnie zagadnienie było tematem wizyty.

W sumie najmniejszą niespodzianką była działalność informacyjna i doradcza dla młodzieży (opisana w artykule obok). Informacja jest kluczowym elementem polityki młodzieżowej większości europejskich państw. We Flandrii jest ona – obok aktywności obywatelskiej i edukacji pozafORMALNEJ – jednym z trzech obszarów polityki młodzieżowej. Podmioty odpowiadające za poszczególne obszary ściśle ze sobą współpracują, więc wszystkie działania są spójne i logicznie zorganizowane.

Młodzi mieszkańcy Flandrii nie mają na co narzekać: sprzęt muzyczny, sportowy i turystyczny, sale prób, wsparcie logistyczne, tory dla fanów jazdy na deskorolce – wszystko to jest dostępne praktycznie za darmo w niemal każdej flamandzkiej miejscowości. A co robi młody Flamand, gdy chce spędzić czas z przyjaciółmi? Idzie do klubu młodzieżowego. To najbardziej intrygujący element flamandzkiego systemu. Młodzieżową samorządność rozumie się tu bardzo dosłownie. Wolontariusze sami decydują, co robią, sami malują ściany, organizują koncerty, sprzątają, obsługują bar, prowadzą księgowość. A nawet sami sprzedają sobie piwo i zatrudniają swoich dorosłych opiekunów! Młodzież nie tylko sama rządzi, ale też sama rozwiązuje konflikty, gdy trzeba wzywać policję.

A gdyby tak przetestować flamandzki patent w Polsce? Dla odważnego, który założy pierwszy w Polsce klub według flamandzkiego know-how Krajowe Biuro Eurodesk Polska ufunduje wyprawkę – solidny zestaw eurodeskowych gadżetów. W pakiecie dorzucimy też pomysł na nazwę klubu.

Wawrzyniec Pater,
koordynator Krajowego Biura Eurodesk Polska

Dzień dobry, czy fajnie jest być singlem?

JAK TO ROBIĄ ZA GRANICĄ We Flandrii centra informacji młodzieżowej nie boją się żadnych pytań – można w nich porozmawiać zarówno o edukacji, jak i planowaniu ciąży

Kathleen De Smedt
Flemish Youth Information Point

Koordinacją informacji młodzieżowej we Flandrii zajmuje się YIP Youth (Flemish Youth Information Point), instytucja założona w 2006 r. przez rząd tego regionu Belgii. Za cel stawia sobie udzielanie młodzieży kompletnych i spójnych informacji. Organizacja ta wspiera i zachęca do działań inne podmioty zajmujące się informacją młodzieżową – w zgodzie z hasłem: to informacje sprawiają, że zmiany stają się możliwe.

YIP Youth wychodzi z założenia, że informacje stanowią wszystkie fakty, które zmieniają stan wiedzy lub postawę młodych ludzi – takie, dzięki którym mogą oni podjąć konkretne działania. Informacje muszą być związane z realiami, w których żyje młodzież, a więc dotyczyć wsparcia w jej rozwoju i osiąganiu niezależności, ukazywać możliwości i szanse oraz pomagać w budowie pozycji społecznej młodych ludzi. Poza tym – muszą być skierowane bezpośrednio do nich i podane językiem, którym się posługują.

W sieci YIP działają obecnie 63 punkty informacji młodzieżowej (YIP – Youth Information Point lub po niderlandzku – jongereninformatiepunt), w których osoby w wieku od 12 do 25 lat mogą dowiedzieć się wszystkiego, czego chcą lub potrzebują. W punktach znajdują informacje o kulturze, wolontariacie, edukacji, mobilności i sporcie, ale także o zasadach organizowania imprez, zdobywaniu prawa jazdy, zachodzeniu w ciążę czy zaletach bycia singlem (singielką). Informacje mają być aktualne, rzetelne i na tyle obiektywne, na ile to możliwe. Jeśli młody człowiek poprosi o wyjaśnienie kwestii bardziej szczegółowych, punkt powinien go odesłać do miejsca, w którym taką pomoc znajdzie.

Działanie punktów informacji młodzieżowej oparte jest na karcie ERYICA – Europejskiej Agencji Informacji Młodzieżowej i Doradztwa. Oznacza to, że punkty są otwarte dla wszystkich – bez

Punkt informacji młodzieżowej we Flandrii

żadnych wyjątków. Nie trzeba się umawiać ani płacić za cokolwiek. Goście mogą liczyć na zachowanie anonimowości i poufności rozmów. Szacunek dla problemów, z którymi przychodzą, jest bardzo istotny – chodzi o to, by stworzyć młodzieży lepsze warunki do rozwoju, a także przekazać jej umiejętności analizowania i wykorzystywania zdobytych informacji. YIP mają być dostępne, łatwe do odnalezienia i czynne wtedy, gdy młodzi ludzie mają wolne (czyli popołudniami i wieczorami).

Kto nie ma czasu na wizytę – może skorzystać ze stron internetowych, prowadzonych zarówno przez punkty należące do sieci, jak i jej koordynatora. Osobną ofertę przygotowano dla dzieci (8-11 lat), nastolatków (12-15 lat) i osób dorastających (+16 lat), tak by każdy znalazł dokładnie to, czego potrzebuje w danym momencie swojego życia.

Więcej informacji:
www.vipjeugd.be

Flamandzki system informacji w liczbach

608 tys. euro – tyle środków na działalność otrzymał YIP w 2012 r. W roku 2013 organizację tę czekają zmiany – zwiększy skalę działania i zmieni nazwę na **de Ambrassade**.
3,59 mln euro – tyle pieniędzy przeznaczono w 2012 r. na finansowanie projektów służących angażowaniu młodzieży w życie społeczne. Wsparcie tego rodzaju uzyskały 24 organizacje.
24 strategiczne cele znalazły się we Flamandzkim Planie Polityki Młodzieżowej na lata 2014-2020. Informacja młodzieżowa jest jednym z nich.

MALIN W INTERNECIE KONTO ZA STO EURO? NIE TĘDY DROGA

– Marcin Malinowski, www.malin.net.pl

EPNEWSHUB.EU

Witryna EP Newshub jest rewelacyjnym pomysłem. Zebranie w jednym miejscu wpisów z Twittera, Facebooka, kanałów RSS czy YouTube będzie przydatne szczególnie dla osób, które szukają bieżących informacji o tym, co sądzą na dany temat poszczególni europarlamentarzyści. Jeszcze lepszym pomysłem jest filtr pozwalający śledzić opinie polityków z wybranego kraju. Wszystko podane w surowej, ale eleganckiej formie – proste, przejrzyste i konkretne.

EXSMOKERS.EU

Kampanie społeczne uświadamiające szkodliwość różnych rzeczy (jazda bez pasów bezpieczeństwa, przemoc wobec kobiet itp.) są ostatnio bardzo modne. Z jednej strony jestem zaciekle wrogiem palenia, ale z drugiej uważam, że tego typu akcje mają średni sens. Palić każdy musi sam chcieć rzucić. Inaczej się nie da. Ja mówię „nie” witrynie exsmokers.eu.

ENTREPRENEURENVOY.ORG

Spędziłem sporo czasu, przeglądając ten serwis i wciąż nie do końca wiem, do czego on jest. Według założen ma służyć promocji przedsiębiorczości wśród polityków. Tylko że ja tego kompletnie nie widzę. Do tego konta premium kosztujące 100 euro... za dostęp do serwisu zbudowanego na Wordpressie. Chyba nie tędy droga. Choć przedsiębiorczości autorom nie można odmówić.

SHAREMYLESSON.COM

Ciekawy serwis pozwalający na dzielenie się materiałami do nauki. Potężna baza materiałów – dokumentów, prezentacji i linków do stron internetowych – nie zawsze przystających do naszych, europejskich potrzeb, ale jeśli poszperać głębiej, coś przydatnego się znajdzie. Zawsze bardzo kibicuję takim inicjatywom. Jeśli czegoś uczysz, niekoniecznie w szkole, warto tu zająć.

Nie przegap terminów

TERMINY PRZYJMOWANIA WNIOSKÓW W PROGRAMACH ZARZĄDZANYCH PRZEZ FUNDACJĘ ROZWOJU SYSTEMU EDUKACJI W OKRESIE 31 STYCZNIA 2013 – 30 MARCA 2013 R.

PEŁNA, SYSTEMATYCZNIE UZUPEŁNIANA I AKTUALIZOWANA LISTA ZNAJDUJE SIĘ W BAZIE EURODESK POLSKA – WWW.EURODESK.PL/NIEPRZEGAP.

TERMIN	PROGRAM/AKCJA	OPIS	KONTAKT
31 stycznia 2013 r.	Comenius – Asystentura Comeniusa	Stypendia na praktykę pedagogiczno-zawodową w krajach UE, Chorwacji, Islandii i Turcji. Program skierowany jest do przyszłych nauczycieli oraz szkół, które chcą gościć asystenta Comeniusa z innego kraju europejskiego.	Iwona Morawicz imorawicz@frse.org.pl; tel.: 22-46-31-352, www.comenius.org.pl
	Leonardo – Projekty Transferu Innowacji	Projekty współpracy wielostronnej polegające na przenoszeniu na nowy grunt innowacyjnych rozwiązań i produktów w celu podniesienia jakości kształcenia i szkolenia zawodowego.	Agnieszka Włodarczyk awlodarczyk@frse.org.pl; tel.: 22-46-31-300, www.leonardo.org.pl
1 lutego 2013 r.	Młodzież w działaniu – Młodzież dla Europy	Dofinansowanie międzynarodowych wymian młodzieży i lokalnych projektów młodzieżowych o wymiarze europejskim.	Grzegorz Kucharyk gkucharyk@frse.org.pl; tel.: 22-46-31-413, www.mlodziej.org.pl
	Młodzież w działaniu – Wolontariat Europejski	Program dla młodych ludzi, którzy chcą pracować społecznie za granicą oraz dla organizacji, które chcą przyjąć wolontariusza z zagranicy.	Agnieszka Bielska abielska@frse.org.pl; tel.: 22-46-31-420, www.mlodziej.org.pl
	Młodzież w działaniu – Młodzież w Świecie	Dofinansowanie wymian młodzieży, projektów szkoleniowych (m.in. wizyt studyjnych, seminariów i szkoleń).	Dominika Jagiełło djagiello@frse.org.pl; tel.: 22-46-31-431, www.mlodziej.org.pl
	Młodzież w działaniu – Szkolenie i Tworzenie sieci	Dofinansowanie staży, wizyt studyjnych, seminariów, kursów szkoleniowych i innych działań służących tworzeniu partnerstw, wymianie doświadczeń i podnoszeniu kompetencji osób pracujących z młodzieżą.	Bożena Kiluk bkiluk@frse.org.pl; tel.: 22-46-31-443, www.mlodziej.org.pl
	Młodzież w działaniu – Spotkania młodzieży i osób odpowiedzialnych za politykę młodzieżową	Wsparcie krajowych i międzynarodowych seminariów służących wymianie doświadczeń i poglądów między młodzieżą, osobami pracującymi z młodzieżą i politykami odpowiedzialnymi za politykę młodzieżową.	
	Erasmus – Intensywne kursy językowe	Intensywne kursy języka polskiego dla zagranicznych studentów Erasmusa (intensywne kursy językowe EILC).	Małgorzata Członkowska-Naumiuk mzczlonkowska@frse.org.pl; tel.: 22-46-31-242, www.erasmus.org.pl
	Leonardo da Vinci – Projekty Mobilności	Dofinansowanie na zagraniczne staże i międzynarodowe wymiany dla osób zainteresowanych rozwojem zawodowym i zdobywaniem nowego doświadczenia.	Katarzyna Tulkis-Blesnowska ktulkis@frse.org.pl; tel.: 22-46-31-297, www.leonardo.org.pl
21 lutego 2013 r.	Grundtvig – Warsztaty Grundtviga	Warsztaty podnoszących kwalifikacje zawodowe kadry edukacji dorosłych z zagranicy w zakresie tematyki alfabetyzacji osób dorosłych (ang. <i>adult literacy</i>), jak również wyjazdy z Polski na warsztaty za granicę profesjonalistów w zakresie alfabetyzacji.	Jakub Kozłowski jkozlowski@frse.org.pl; tel.: 22-46-31-235, www.grundtvig.org.pl
	Grundtvig – Projekty Partnerskie Grundtviga	Projekty, w których głównym zamierzeniem jest wymiana doświadczeń i rozszerzenie współpracy pomiędzy organizacjami zajmującymi się niezawodową edukacją dorosłych.	Michał Chodniewicz mchodniewicz@frse.org.pl; tel.: 22-46-31-234, www.grundtvig.org.pl
	Comenius – Dwustronne Partnerskie Projekty Szkół	Projekty realizowane przez dwie szkoły partnerskie, służące podniesieniu znajomości języków europejskich wśród uczniów i nauczycieli, a także zwiększeniu europejskiego wymiaru edukacji.	Liliana Budkowska lbudkowska@frse.org.pl; tel.: 22-46-31-206, www.comenius.org.pl
	Comenius – Wielostronne Partnerskie Projekty Szkół	Projekty realizowane przez co najmniej trzy szkoły partnerskie z krajów uczestniczących w programie, ukierunkowane na europejską współpracę, podnoszenie kompetencji nauczycieli, pogłębianie szkolnych programów nauczania.	Liliana Budkowska lbudkowska@frse.org.pl; tel.: 22-46-31-206, www.comenius.org.pl
	Comenius – Projekty Regio	Celem Comenius Regio jest wzmacnianie europejskiego wymiaru w edukacji poprzez promowanie współpracy między lokalnymi i regionalnymi władzami oświatowymi w Europie.	Agnieszka Fijałkowska afijalkowska@frse.org.pl; tel.: 22-46-31-210, www.comenius.org.pl
	Leonardo – Projekty Partnerskie	Wielostronne projekty współpracy na niedużą skalę, trwające równo dwa lata, dotyczące zagadnień związanych z kształceniem i szkoleniem zawodowym, będących przedmiotem zainteresowania różnorodnych organizacji z różnych krajów.	Małgorzata Dybała mdybała@frse.org.pl; tel.: 22-46-31-304, www.leonardo.org.pl
1 marca 2013 r.	Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy (FSS) – Mobilność Studentów i Pracowników Uczelni	Wymiany studentów (studia 1, 2 oraz 3 stopnia), praktyki studenckie, wymiany pracowników uczelni.	Magdalena Gessel; mgessel@frse.org.pl; tel.: 22-46-31-472; www.fss.org.pl
	FSS – Współpraca Instytucjonalna	Dwustronne oraz wielostronne projekty, dotyczące zagadnień istotnych dla kształcenia na poziomie podstawowym, średnim, wyższym, zawodowym lub kształcenia dorosłych.	Sylwia Iżyniec; sizyniec@frse.org.pl; tel.: 22-46-31-473; www.fss.org.pl
	FSS – Rozwój Polskich Uczelni	Projekty mające na celu opracowanie programów nauczania i rozwój zdolności instytucjonalnych polskich uczelni wyższych.	Anna Pavlovyh; anna.pavlovyh@frse.org.pl; tel.: 22-46-31-474; www.fss.org.pl
8 marca 2013 r.	Erasmus – Mobilność szkoły wyższe	Wyjazdy studentów na studia i praktykę, wyjazdy pracowników w celu prowadzenia zajęć dydaktycznych i w celach szkoleniowych.	Dorota Rytwińska drytwinska@frse.org.pl; tel.: 22-46-31-244; www.erasmus.org.pl
	Erasmus – Mobilność konsorcja	Wyjazdy studentów na praktyki – wnioski składane przez konsorcja.	
	Erasmus – Kursy intensywne	Projekty realizowane przez co najmniej trzy szkoły wyższe z trzech krajów polegające na przygotowaniu i przeprowadzeniu krótkiego cyklu zajęć dydaktycznych dla grupy studentów szkół wyższych.	Renata Smolarczyk rsmolarczyk@frse.org.pl; tel.: 22-46-31-245, www.erasmus.org.pl
28 marca 2013 r.	Grundtvig – Projekty Wolontariatu Seniorów	Projekty mające na celu współpracę organizacji partnerskich dotyczącą wolontariatu seniorów i wymianę wolontariuszy-seniorów, którzy ukończyli 50 r.ż.	Dariusz Bieranowski dbieranowski@frse.org.pl; tel.: 22-46-31-231; www.grundtvig.org.pl
	Grundtvig – Asystentura Grundtviga	Kilkumiesięczne praktyki przedstawicieli kadry edukacyjnej pracującej w obszarze niezawodowej edukacji osób dorosłych w zagranicznych organizacjach edukacji dorosłych.	Ewa Orzeszko eorzeszko@frse.org.pl; tel.: 22-46-31-237; www.grundtvig.org.pl

Na zakończenie

POSŁOWIE

Dialog potrzebny od zaraz

Agnieszka Pomaska

Rok 2013 będzie rokiem debaty o tym, w którym kierunku powinna iść Unia Europejska. Wyniki tych rozmów wpłyną również na sytuację Polski w kolejnych latach. Niestety, czuję spory niedosyt, widząc, jak ograniczony jest udział młodzieży w toczących się dyskusjach. Mam wrażenie, że wszystko załatwiane jest poza jej zasięgiem – na unijnych szczytach, a przecież decyzje dotyczą kształtu Europy za 5, 10 czy 15 lat. Rozpoczęty przed kilkoma laty Usystematyzowany Dialog z Młodzieżą też rozczarowuje – nawet do mnie, posłanki RP, nie docierają informacje o jego przebiegu. Mam wrażenie, że do młodzieży tym bardziej.

Jak można zwiększyć wpływ młodych ludzi na podejmowane decyzje? Dużo zależy od środowisk, które mają takie możliwości – czyli szkół i uczelni. Mogą one zainicjować różnego rodzaju debaty, dając młodym ludziom szanse na przedstawienie pomysłów i postulatów. Niestety, nauczycieli i wykładowców zaangażowanych w tę kwestię wciąż jest niewiele, a przecież rozmowy z młodymi ludźmi potrafią być pasjonujące. To osoby niezwykle otwarte na Europę. Niektóre procesy – jak np. wprowadzenie euro – są dla nich zupełnie zrozumiałe i naturalne, choć starszym pokoleniom wydają się kontrowersyjne. W otwieraniu się Polski na Europę młodzież widzi wielką szansę. Dla mnie, jako polityka, który ma większy lub mniejszy wpływ na rzeczywistość, takie informacje są niezwykle ważne.

Z pewnością byłoby też łatwiej uwzględniać stanowisko młodzieży, gdyby chciała ona wypowiadać się w sposób zorganizowany – np. poprzez organizacje lub w ramach partii politycznych. Z najnowszego Raportu Młodzieżowego opublikowanego przez Komisję Europejską wynika jednak, że na Starym Kontynencie do partii należy tylko 2 proc. młodych ludzi. Podejrzewam, że w Polsce wskaźnik ten jest podobny, a wynika z dwóch przyczyn. Po pierwsze, nasze ugrupowania mają dość krótką historię i małe doświadczenie w działaniu wśród młodzieży – nie potrafią zaoferować wiele więcej niż przynależność i obowiązki przy kampaniach wyborczych. Po drugie, istnieje społeczne przekonanie, że zapisywanie się do partii jest czymś złym. Tu widzę dużą rolę mediów, które powinny pokazywać, że partie nie tylko służą do zdobywania władzy, ale także do prowadzenia bieżącego dialogu – m.in. ze swoimi członkami – i formułowania postulatów. Chciałabym, by młodzi wstępowali do partii nie po to, by rządzić, ale by wykorzystać swój potencjał, wiedzę i pomysły. Zyska na tym cała Europa. ✪

Agnieszka Pomaska,

posłanka Platformy Obywatelskiej

OSTATNIA KRESKA RATUNKU

michał narojek

POLSKIE PARTIE NIE POTRAFIĄ ZAPROPONOWAĆ WIELE WIĘCEJ NIŻ PRZYNALEŻNOŚĆ I OBOWIĄZKI PRZY KAMPANIACH WYBORCZYCH

Nowości wydawnicze FRSE
dostępne online na
www.frse.org.pl/publikacje
oraz w serwisie
www.issuu.com/frse

frse
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Zespół Promocji FRSE / TAKE MEDIA

Nowa edycja publikacji „Studiowanie to wyzwanie” już dostępna!

Zapraszamy na:
www.eurodesk.pl/publikacje

EUROPA DLA AKTYWNYCH

Koordynatorzy „EdA”: Wawrzyniec Pater, Agnieszka Pietrzak, Krzysztof Szwałek, Paulina Puchalska. **Koordynatorzy działów:** Druga strona FRSE: Agnieszka Pietrzak, Polityka młodzieżowa, Informacja młodzieżowa: Wawrzyniec Pater, Edukacja szkolna: Julia Plachecka, Gracjana Więckowska, Szkolnictwo wyższe: Beata Skibińska, Katarzyna Aleksandrowicz, Edukacja pozaformalna: Ewelina Mitor, Edukacja dorosłych: Karolina Milczarek, Alina Respondek, Kształcenie zawodowe: Izabela Laskowska, Anna Kowalczyk, SALTO: Andriy Pavlovych, ELL: Anna Grabowska, EURYDICE: Anna Smoczyńska. **Korekta:** Agnieszka Pawłowiec, Weronika Walasek. **Fotografie:** zasoby FRSE oraz www.flickr.com. **Rysunki:** Michał Narojek. **Stale współpracują:** Marcin Malinowski, Klaudia Wojciechowska, dr hab. Jacek Kurzępa, dr Maciej Duszczyk. **E-mail redakcji:** eda@eurodesk.pl. **Wydawca:** Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, ul. Mokotowska 43, 00-551 Warszawa; tel. 22 622 66 70. Przedruk, kopiowanie i wykorzystanie tekstów (lub ich fragmentów) w innych mediach wymaga zgody autora. Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej oraz Ministerstwa Edukacji Narodowej. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczenie w niej zawartości merytorycznej. Projekt został zrealizowany przy wsparciu udzielonym przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię, poprzez dofinansowanie ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego w ramach Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego.